Ч. 272 (15.073). Львів, середа 7. грудня 1938. Opłata pocztowa uiszczona gotówką. Рік LIX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

Редакція й Адміністрація: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції 246-46
Телефон Адміністрації 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060.
" Банку Чеських Леґіон Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з книжкою) . . . 5.00 зол.
чвертьрічно . . . . . 15.00 „
піврічно . . . . . . 30.00 „
річно . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч.
У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

У ВЧОРАШНЬОМУ (271.) ЗБІЛЬШЕНОМУ НА 12 СТОРІНОК ЧИСЛІ „ДІЛА" ЦЕНЗУРА СКОНФІСКУВАЛА ПЕРЕДОВУ СТАТТЮ РАЗОМ З НАГОЛОВКОМ ТА ДВІ ІНШІ СТАТТІ. ОДНОЧАСНО З КОНФІСКАТОЮ ЗАБРАНО З ДРУКАРНІ ФОРМИ (ПЛИТИ З РОТАЦІЙНОЇ МАШИНИ) ВСІХ 12 СТОРІНОК. ТАКИМ РОБОМ МИ НЕ БУЛИ ВСИЛІ АНІ ВЧОРА АНІ НИНІ ВИДАТИ ДРУГОГО НАКЛАДУ „ДІЛА" ПО КОНФІСКАТІ. З ЦЕЇ ПРИЧИНИ ВСІ НАШІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ПОЗА ЛЬВОВОМ НЕ ДІСТАЛИ І НЕ ДІСТАНУТЬ УЖЕ ПОНЕДІЛКОВОГО (З ДАТОЮ: ВІВТОРОК 6. ГРУДНЯ) ЧИСЛА „ДІЛА". У НИНІШНЬОМУ ЧИСЛІ ПОВТОРЮЄМО НА ОКРЕМІЙ СТОРІНЦІ ЦІКАВІШІ ВІСТКИ З ТОГО ВЧОРАШНЬОГО ЧИСЛА; РЕШТУ ТИХ ВІСТОК ПОДАМО ЗАВТРА.

—o—

До спільної мети під одним проводом.

РАДІЄВА ПРОМОВА Д-РА ГУПАЛОВСЬКОГО.

Заступник голови Української Національної Ради проф. д-р Михайло Гупаловський виголосив учора перед мікрофоном звіт з поїздки делегатів Української Національної Ради до Праги. Делегація їздила до Праги переговорювати, не просити. Як одинока заступниця інтересів українського населення Закарпаття, делегація У. Н. Р. заявила компетентним чеським чинникам, що чекає від них іншого відношення, ніж це, яке було впродовж 20-ох минулих років. Карпатські українці рішені не руйнувати, але будувати; всі свої сили віддадуть на відбудову своєї держави. Тому й від чехів очікують вони не інтриг, не відновлення гри на внутрішніх непорозуміннях, але також праці.

Делегати відкинули всі наклепи, що їх розсівали вороги українського народу. Підчас переговорів з найчільнішими чеськими державними мужами — Бераном, Хвальковським та през. Гахою — домагалася делегація безкомпромісово, щоб владу Карпатської України віддати в українські руки.

Мін. Хвальковський і президент Гаха виявили повне зрозуміння і прихильність для Карпатської України. Вони не сумнівалися, що Карпатську Україну заселюють виключно українці. Доля Вашого краю й народу лежить виключно в Ваших руках! — заявив през. Гаха.

На пресовій конференції для представників чеської, словацької й закордонної преси, 3-ох рефератах зясовано ситуацію в Карпатській Україні. Ця конференція принесла чимало хісна, і то не лиш для справи Карпатської України, але й для доброго імени українського народу. Українці зі Закарпаття перестали бути предметом політичних, культурних і мовних торгів: вони вже стали підметом.

Українська Національна Рада лиш тому може похвалитися успіхами, бо вона є справді єдиною заступницею населення Карпатської України, бо вона зуміла зліквідувати партійне розбиття й довести до справжнього обєднання.

Свою промову закінчив д-р Гупаловський закликом спільно змагати до спільної мети, під одним проводом.

Зацікавлення світової преси Карпатською Україною.

Чеська преса подає:

Підчас недавньої польсько-мадярської акції за спільним кордоном Карпатську Україну та її столицю Хуст відвідало в двох останніх тижнях 24 закордонних журналістів. Були це: 4 англійці, 2 італійці, 3 румуни, 2 фляманці, 1 американець, 1 француз, 1 швайцарець, решта журналісти німецькі. „Юнайтед Прес" мала в Карпатській Україні двох своїх представників. За винятком німецьких журналістів були це т. зв. воєнні кореспонденти та кількох політичних редакторів. Закордонні журналісти були просто заскочені ладом і спокоєм у Карпатській Україні та достатком харчів і патріотизмом населення. Найвідважнішим і найсовіснішим журналістом виявився ред. Н. Гордон Нокс з англійського „Ню Кроніка", який під проводом команданта прикордонної сторожі полк. Земана перебув два дні на пограниччі і брав участь у нічному бою з диверсантами, яких розбили при допомозі повзів, скорострілів і ручних гранат. Тепер, після відомої німецької інтервенції, акція диверсантів припинилась і журналісти поволі виїздять із Хусту.

Обмін меншин між Карпатською Україною і Мадярщиною?

Д-р Бращайко виїхав до Братислави з іншими членами української делегації до українсько-мадярської делімітаційної комісії, щоб покінчити переговори у справі розмежування та майна українців на втрачених землях.

Мадярський уряд мабуть погодився на те, щоб виміняти українську і словацьку меншину на мадярів, які залишились у Карпатській Україні та Словаччині.

ПІМСТА НА ЖІНЦІ.

Мадярська влада арештувала в Ужгороді п-ю Німчукову, жінку директора краєвого уряду суспільної опіки в Хусті та члена Української Центральної Ради Дмитра Німчука. Його хора жінка залишилася з дітьми на мадярській території. За посередництвом членів делімітаційної комісії в Будапешті інтервенійовано, щоб хору жінку дир. Німчука звільнили.

Премієр о. д-р Волошин вернувся до праці

Премієр о. д-р Волошин виздоровів і від вчора (понеділок) обняв знову урядування. У першому дні він приняв кількох закордонних журналістів.

„КАРПАТСЬКА СІЧ" В ОДНОСТРОЯХ.

Підчас минуло-недільного зізду в Хусті делегацій Національної Оборони „Карпатська Січ" відділи тієї організації дефілювали в Хусті перед премієром о. д-ром Волошином у січових одностроях. Частина січовиків, що ще не мали одностроїв, дефілювала у звичайних одягах із жовто-блакитними опасками на рукавах.

ЛАД НА ПОГРАНИЧЧІ КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ.

„А-Зет" з 4. ц. м. подає, що на пограниччі Карпатської України від чотирьох днів не занотовано ніякого інциденту та що не було ніяких спроб диверсії із закордону.

Нові законні межі — нова тактика.

(З приводу появи розпорядку про шкільний плебісцит).

Львів, 6. грудня 1938.

(К.) На іншому місці нашого часопису подаємо інформацію „Дзенніка Польского" про найновіший дуже важний плебісцитовий розпорядок міністерства освіти. Ще не маємо оригіналу цього розпорядку, та проте не потребуємо його дожидати: того, що оголошено„ досить, щоби звернути увагу нашому громадянству на найважніші справи нашого шкільного відтинка.

Тут пригадаємо коротко, з яких причин не вдалося минулого року, в листопаді і груднї, перевести загального шкільного плебісциту. Отож першою, вступною причиною тієї невдачі були трудноші, які роблено на цілій нашій території при леґалізації підписів на шкільних деклараціях. Роблено трудноші, хто має ці підписи леґалізувати, нпр. війт чи нотар. Колиж врешті українське населення почало чимраз більш послідовно домагатися виконання виразних під цим оглядом розпорядків міністра внутрішніх справ, тоді виникла нова трудність: прийшла інструкція, що лише ті місцевости мають право вносити шкільні декларації, в яких минуло 7 років від останнього правосильного устійнення мови навчання у школах цих місцевостей. Потім виявилося, що невідомо було, які це місцевости. Були різниці між тим, що подавала адміністраційна влада і тим, що виказувала шкільна. Українські часописи були повні відомостей з місць з описами подробиць цих труднощів. З цього приводу внесено в соймі три українські інтерпеляції, однак це справі не помогло. Врешті прийшла, хто зна чи не найважніша перепона: „Рідна Школа", яка на підставі свого статуту вела фактично плебісцитову акцію, одержала загрозу припинення її діяльности, коли буде вести цю акцію далі. Мовляв, акція має масовий характер, іде на Волинь і Полісся, посуговується політичними ґаслами та викликує сепаратистичні настрої. У висліді, можна сказати, плебісцитової акції, як акту масового вияву волі українських батьків, не вдалося перевести.

Виринає питання: чому її не підняли в біжучому році? Головною перепоною, яка це просто робила неможливим, була та, що з правного боку існувала прірва, пусте місце, не було виконного розпорядку до декрету Президента Р. П. з 29. листопада 1930. р. Цей декрет постановляє, що зміну мови навчання можна переводити лише що 7 літ. Однак він не каже виразно, чи можна переводити плебісцит і там, де минуло більше віж 7 років від останньої зміни, або там, де не було зовсім плебісциту. Поминаємо, що нема ніякого розпорядку, щоб узагалі довідатись, коли пороблено зміни мови навчання у тисячах наших шкіл. Інтерпретація декрету Президента Р. П., яку робили українські громадянські чинники, різнилася значно, можна сказати діаметрально, від інтерпретації, яку робила влада. Дійшло до

того, що один і той сам інспекторат видав для одної місцевости заборону переводити плебісцит, бо там ще **не минуло** 7 років від останньої зміни мови навчання, а для другої заборону тому, бо там **уже минуло** тих 7 років. В обох місцевостях ріжниця виносила кілька місяців. На основі цього розпорядку можна було дійти до того, що зміна мови навчання могла наступити лише тоді, коли плебісцит переведо би у хвилині переходу одного 7-літнього речиння на другий, себто в год. 12. в ночі!...

Цим ваганням кладе край розпорядок, про який інформує „Дзеннік Польскі" та який поміщуємо сьогодні на іншому місці. З нього виходить ясно, що декларації можна вносити **лише в листопаді** і то лише за мовою навчання у школах в яких **минає** 7 шкільних років **від дати правосильности** останньої зміни навчання. Коли це не станеться, отже коли родичі не візьмуть тоді ініціятиви за зміною мови навчання, тоді вони мусітимуть ждати нових 7 років. — Дальшою важною постановою розпорядку, про який мова, є та, що влада може з власної ініціятиви зарядити складання декларацій **кожного року.** Влади 7-и літні речинці не обовязують. Отже на практиці те, що давніше було можливе для родичів, сьогодні стає можливе лише для влади. Громадяни не матимуть тієї свободи кожночасної ініціятиви, яку мали раніш, бо вона може проявитися лише що 7 років. Таку кожночасну ініціятиву матиме лише шкільна влада.

Не будемо аналізувати решти постанов розпорядку. Вони для обличчя українського державного шкільництва не дуже вже важні. Висновок, який треба з цих постанов зробити, є такий: **відтепер масові плебісцити не будуть можливі, також буде незвичайно утруднена організація можливих плебісцитів з одного центрального осередка. Ініціятива заходів за зміну обличча школи та їх практичне переведення мусить перейти на самих родичів, отже на найширші кола українського громадянства.** Врешті останній висновок: те, що називалося „плебісцитом", себто означений збір правних актів, які можна було вести за зміною мови навчання, тратить у теперішній дійсности багато на вартости. **Українське громадянство мусить шукати нових шляхів у своїх легальних активних заходах на шкільнім відтинку.**

Безперечно це не наступить ані так скоро, ані так легко. Чотири масові плебісцити, яких вислідом були сотні тисяч внесених декларацій, привичаїли українські маси до означеної плебісцитової тактики. Не легко тепер буде привичаїти їх до нової.

Важко нам в одній статті подати нариси цієї нової активности за українську школу, опертої на новім розпорядку. І не є це завданням публіцистики. Тому обмежимось лише до найзагальніших завдань.

Перш усього, на нашу думку, вимогою хвилі є **якнайбільше поширення української дітячої літератури поза школою** й освідомлення українських родичів у тих правах, що їх усеж таки дає розпорядок, про який сьогодні мова. **Шкільна акція за обличча і зміст школи, за гасло „українська школа з українським учителем для українських дітей" повинна перейти до українських політичних партій і стати основою до низових міжпартійних порозумінь.** Вона повинна обхопити, поза освідомлюванням громадян в їхніх правах і поширенням української дітячої преси, видавництв та літератури, ще й такі справи:

Треба взяти якнайширшу ініціятиву і добиватись використання тієї точки розпорядку, яка каже, що **влада сама може приступити до зміни мови навчання,** коли змінилося національне відношення довкілля школи. Таких випадків диспропорції поміж мовою навчання і національним довкіллям школи маємо безліч. Для прикладу возьмім лише кілька місцевостей: Бужок, повіт Золочів, має 98 українських дітей двоє польських та утраквізм у школі; Подусів, повіт Перемишляни, 144 українських дітей, одна (!) польська дитина і утраквізм; Винявка повіт Теребовля, 200 українських дітей, 8 польських і утраквізм; Оріхівчик, повіт Броди, 80 українських дітей, **ні одної** польської дитини і мова навчання **польська** (!); Чолгани, повіт Долина, 221 дітей українських, одна польська і утраквізм. У стрийському повіті, нпр. у шости селах, Волосянка, Опорець, Лавочне-село, Тернавка, Хащовання, Ялинковате є 822 дітей українських, лише одна (!) польська, але **всі ці школи є утраквістичні** і на десять учителів мають лише трьох українців!*). Так само найширші українські громадянські кола повинні домагатися вчителів-українців у школах. Нпр. у шости семилітніх школах у Бережанах, Болехові і Збаражі є на 91 учителів лише 6 (шість!) українців! Врешті, треба розвинути акцію, щоб українське громадянство добивалось більш енергійно своїх державних шкіл по містах, або, щоб поширювало тут мережу українського приватного шкільництва. Як це назвати, нпр., що в Тернополі є 7 (сім) державних семилітніх шкіл, усі з польською мовою навчання, до яких ходить 918 українських дітей і Тернопіль не здобувся досі навіть бодай на **одну** приватну українську народню школу?!

Живемо в часах такого зросту національної свідомости, що не є важний **тільки** ефективний успіх даної громадянської акції. Бо коли вона навіть не має конкретних матеріяльних здобутків, але підносить у громадян свідомість їхніх прав — вона доцільна. І не є сьогодні важне лише те, чи ми добемося тут і там зміни мови навчання, чи тут і там відкриємо свою школу. Важне є те, що **в заходах за школу, її зміст і вартість не можемо ні на хвилину зупинятися.** Зміни законних меж повинні викликувати лише **зміну нашої тактики,** однак ніколи перерву у заходах, ніколи застій або мовчазну згоду на той стан шкільництва, який прийшов у висліді „лекс Грабскі" та його пізнішого практичного застосування. **Дотеперішні спорадичні шкільні плебісцити, організовані з одного осередка стали назагал неможливі,** бо їхня підстава правна змінилась. Алеж саме ця зміна правної підстави створила постійний стан запиту до українських громадян, до всіх батьків: чи вони в засаді погоджуються з обличчям і змістом школи, до якої ходять їхні діти? Спорадичні плебісцити, себто поклики до хвилевих виступів, перемінились у постійне референдум, себто в постійну вимогу масової **шкільної опіки над молоддю** і безперервної ініціятиви в обороні **прав до школи.** Таке повинно бути наше зрозуміння останнього розпорядку. Хоч те не було його інтенцією, проте він повинен започаткувати нову добу української масової, постійної і послідовної легальної активности на шкільному відтинку. Активности, яку без упину велиб та здійснювали самі батьки дітей.

•

Саме після написання цієї статті, дістали ми „Денник Законів" з 2. грудня ц. р. ч. 94. У ньому є важна постанова, що пересуває речинець внесення декларацій на шк. р. 1938-39, з огляду на спізнену появу „Денника Законів". Ця постанова каже, що **на шк. р. 1938-39 можна вносити декларації між 10. грудня 1938. і 10. січня 1939. р.** Відповідно пересунено й інші речинці. Отже громадяни тих місцевостей, у яких у тому році минає 7 літ від правосильности останнього рішення про мову навчання, повинні це пересунення речинця використати.

*) Дані, якими тут, і далі, користуємося, є зі шк. р. 1937/38. Вони ніде досі не оголошені, але їх одержали ми з першого джерела. — К.

Після провалу Ґенерального страйку.

(Від власного кореспондента).

Париж, 2. грудня 1938 р.

День 30. листопада ц. р. був одним із найспокійніших днів у Франції. Французькі робітники працювали, хоч візвали були їх до страйку провідники-комуністи Ґенеральної Конфедерації Праці.

Париж затримав був свій звичайний вигляд. Підземна міська залізниця, автобуси, таксівки — всі комунікаційні засоби були в русі. Грали театри, відкриті були всі кіна, ресторани, кавар-ні. Відчинені були теж усі крамниці, всі банки. Залізниці їздили, як завжди у Франції, з математичною точністю. Тільки зменшений був обєм париських щоденників, які доречі мабуть робили золоті інтереси, бо публика розхоплювала ґазети миттю. Радіо видавало щораз нові „страйкові" комунікати. Були це точніше сказати подяки міністрів звернені до французьких урядовців і робітників за їхній патріотизм та солідарність з урядом.

Отже день 30. листопада виявив повний погром Ґенеральної Конфедерації Праці, яку підмінували комуністи. Французьке робітництво воліло національну солідарність, ніж синдикальну солідарність за наказом Москви.

В годині 8-ій ввечір французьке радіо передало промову премієра Даладіє до французької нації. Президент міністрів ствердив вже тільки повну невдачу генерального страйку та візвав французьку націю до єдности та праці.

Сьогодні прийшли санкції. Уряд ударив по голові в першій мірі вождів страйку: наприклад Леон Жуо, провідник Ґен. Конфедерації Праці втратив знаменито платні, бо у грубих сотнях тисяч франків сенекури: він перестав бути радником Банку Франції, радником т. зв. горожанської каси, членом економічної національної ради, заступником Франції при Міжнародньому Бюрі Праці у Женеві, членом ради праці і т. д. і т. д. До приватних працедавців уряд звернувся з закликом, щоб вони не були надто гострі при санкціях, які вони тепер переводять супроти страйкарів.

У Франції був лад, бо уряд виявив, що він справді вміє правити державою. Зрештою вже день перед заповідженим страйком Даладіє мілітаризував усю комунікацію. Радіо раз-у-раз повідомляло: президент Даладіє прийняв генерала губернатора Парижа, прийняв ґенералів губернаторів провінціональних міст і т. д. Усі знали, що не буде жарту. Безнадійні заходи напередодні страйку Ґен. Конфедерації Праці, що кликала давніх комбатантів чи п. Фроссара (кажуть у парламенті, що він є кандидатом на премієра в лівиці проти Даладіє), щоб вони причинилися до компромісу — Даладіє рішуче відкинув. День 30. листопада був днем найбільшого його політичного тріюмфу.

Нема ніякого сумніву, що спроба ґенерального страйку викличе у Франції велику хвилю антисемітизму. Ми вже нераз згадували, що споконвічні французькі жиди — тобто ті жиди, що живуть у Франції вже півні віки, вважають Блюма своїм ворогом ч. 1, бо всі його політичні невдачі спадуть скоріше чи пізніше на голову цілого жидівства. Ми не будемо безпідставні

протиживідівські балачки, які ми слухали тут у Парижі в день страйку, якого доречі покровителем був колишній премієр і соціялістичний провідник Леон Блюм. Леон Блюм знову не передбачив подій. Це взагалі кепський пророк. Три місяці перед приходом канцлера Гітлера до влади він писав, що каріера Гітлера вже остаточно заломалась; він вірив теж, що „людовий фронт" вічний і т. д. і т. д. Найновіша вигадка А. Блюма — невлачний проект „окупації" Бурбонської палати, де міститься палата послів і посли мали не виходити з саль засідань у палаті послів і цим зневолити Даляді скликати зараз парлямент! Всі партії очевидно відмовили Блюмові взяти участь в цій демонстрації з винятком комуністів. Так прийшло до нової невдачі провідника соціялістичної партії. „Але, що ми бідні жиди цьому винні?" — каже мені один місцевий жид — до того ще той проклятий Ґріншпан, що застрілив не фон Рата, але ціле жидівство в центральній Европі!"

Французька держава вернула собі завдяки Даляді͏єрові свій внутрішній, а без сумніву, ще і свій закордонний престіж. Очевидна річ, що ми не хочемо бавитися в небезпечні пророцтва. Можемо ствердити тільки одне: французька конституція дозволяє премієрові бути паном і вождом нації. Сила Франції була завжди звязана з іменами великих премієрів, як Клемансо чи Пуанкаре. Упадок престіжу Франції в Европі був тоді, коли премієри не вміли володіти. Даляді͏є дав доказ, що в нього спокійні нерви та залізна, хоч і добродушна рука. Франція перейшла переможно велику пробу своєї політичної каріери у світі.

Ю. С.

„Ніяких балачок у справі приналежности Червенської Землі до Польщі".

Резолюції „Зажевя" у справі Східної Галичини і Карпатської України.

Польська преса називає подією великого історичного значіння зїзд „Зажевя", що відбувся минулої неділі у Варшаві. Цікаве, що з ухвалених на тому зїзді резолюцій висувається на перший плян резолюція у справі **Східної Галичини й Карпатської України.**

Перед ухваленням резолюції у справі Східної Галичини забирав слово б. посол Войцеховський, який казав: **„Ніяких балачок у справі приналежности Червенської Землі до Польщі! На випадок якби вплинув український внесок, що домагається територіяльної автономії, той внесок треба без дискусії відкинути. Українці вибрали в році 1918-19 форму вирішення приналежности Червенської Землі через боротьбу. Кров оборонців Львова, кров польського вояка вирішила на віки приналежність тієї землі".**

В тому дусі зїзд ухвалив і резолюції:

„Загальнопольський зїзд організації учасників незалежницького руху „Зажеве" у Варшаві, ствердивши змагання одної частини русинів з „українськими" сепаратистичними тенденціями до того, щоб добути територіяльну автономію трьох південно-східних воєвідств:

1. висловлює переконання, що все, що в якийнебудь спосіб вiокремлює Червенську Землю з цілости польської Річипосполитої, сприяє українському сепаратизмові й утруднює польському громадянству на тій землі працю над культурним, господарським і суспільним розвитком тієї землі на підставі непорушної та відвічної її приналежности до Польщі,

2. закладає рішучий протест проти всяких проектів територіяльної автономії південно-східних воєвідств, звідки вони не походилиб,

3. звертається до патріотичної опінії цілої Польщі і всіх польських організацій за підтримкою польського громадянства на Червенській Землі в боротьбі за втримання необхідної одноцілости політичної організації цілої держави.

У справі Карпатської України зїзд „Зажевя" ухвалив таку резолюцію:

„За своє найближче завдання зїзд уважає добуття спільної границі з Мадярщиною. Ця границя то не тільки вияв традиційних та історичних звязків між Польщею і Мадярщиною, але це також невідклична умовина тривкої пацифікації в середній Европі. Концепція Карпато-України, накинена всупереч волі автохтонної людности — це заперечення історичних і господарських прав тієї країни і створення осередка постійного ферменту".

Ці резолюції в справі Червенської Землі, які здобули — згідно зі звідомленням польської преси — повну одноголосність, зголосив президент Найвищого Адміністраційного Трибуналу **д-р Хелчинський**. Крім нього у зїзді взяли участь ще й інші державні достойники: віцепремієр **Квятковський**, віцеміністер скарбу **Кожуховський** і далі проф. Ромер, сенатор Дроздовський. Зїзд вибрав віцепремієра Квятковського головою головної ради „Зажевя".

Батьки і діти під Прапор „Просвіти"!

„Ми є в стані мобілізації до боротьби за Східну Галичину".

Черговий виклад проф. Ґрабського.

На прилюдному зібранні „Зєдночення Поляків Зємі Червеньскей", що відбулося в минулу неділю у Львові, проф. Ст. Ґрабський виголосив виклад на тему положення Польщі після останніх політичних подій в Европі. Проф. Ґрабський ствердив, що після зросту могутности Німеччини рівновага захиталася на некористь Польщі. Політика Німеччини змагає виразно до того, щоб окружити Польщу від півдня. Прелеґент не вірив ніколи в спільну польсько-мадярську границю, бо почавши від 1866 р. мадяри завжди йшли в одному ряді з Німеччиною. Тому єдиною запорою проти українського запалу Німеччини є порозуміння з Совітами. Користаючи з тієї запори Польща мусить у швидкому темпі збудувати непереможні твердині на окраїнах, скріпивши та збільшивши польщину, що буде рішальною гарантією, що ті загрожені землі залишаться при Польщі. Проф. Ґрабський переконаний, що якби чехи були боронилися, перемога буде би на їх боці.

Тому проф. Ґрабський заявляє, що поляки мусять боронитися до останку, хочаб знайшли-
ся самі проти переваги ворога як в 1920 р. Проф.
Ґрабський уважає, що з тих 1.200 міліонів золо-
тих, які уряд призначив на „Фундуш Оброни На-
родовей" повинно знайтися бодай 300 міліонів
на скріплення польщини в Червенській Землі, бо
„сила й добробут польського хлопа загарантує
приналежність тієї землі до Польщі". „Знаходи-
мося в стані мобілізації до переможної боротьби
за Східну Галичину — казав проф. Ґрабський. —
Вже ніхто з поляків не оманює себе, що будова
України з німцями над Дніпром булаб для Поль-
щі самогубством".

На цьому зібранні вирішено видавати дво-
тижневик „Земя і Наруд", якого завданням бу-
де боронити польщини та зорганізувати поль-
ську активність на Червенській Землі. Зібрані
ухвалили опрацювати конкретні ходи, щоб „у-
тривалити в якнайшвидшому часі цивілізацій-
ну, господарську і боєву перевагу польського
елєменту на Червенській Землі".

Новий литовський уряд.

ПЯТЬОХ НОВИХ МІНІСТРІВ.

Дотеперішній премієр Литви о. Міронас утворив новий уряд у такому складі:

закордонні справи: Ю. Урбшис (новий),
внутр. справи: полк. С. Леонас,
оборона: ген. Мустейкіс (новий),
справедливість: Й. Ґудавскіс (новий)
скарб: Ю. Індрішіюнас,
рільництво: Ю. Скаісґіріс (новий),
освіта: проф. Тонунас,
шляхи: інж. Ґерманас (новий).

Дотеперішній міністр оборони ген. Раштікіс залишився на становищі начального вожда. Як кажуть, він домагався, щоб до уряду втягнути також представників інших партій, тимчасом навпаки — новий уряд складається виключно з членів урядової партії.

18. Ц. М. ВІДБУДУТЬСЯ ВИБОРИ ДО СЛОВАЦЬКОГО ПАРЛЯМЕНТУ.

18. ц. м. відбудуться у Словаччині вибори до автономного парляменту.

Подаючи цю вістку, віцепремієр Сідор підкреслив, що 18. грудня стане історичним днем.

ЗАМАХОВЦЯ НА РЕКТОРА УНІВЕРСИТЕТУ ЗАСТРІЛИЛИ ПІДЧАС УТЕЧІ.

Як повідомляє дирекція поліції з Клюжу, замаховців з Клюжу Беку Навію та Петра Андреї і черновецького замаховця Фаґадару застрілили підчас намаганої втечі.

Як подають польські часописи, убивство Кодреану і товаришів викликало неприхильну реакцію у німецькій пресі.

Вислід виборів до Райхстаґу

В СУДЕТАХ

98,79 процент голосів за урядом.

Урядово оголошено частинні висліди доповнюючих виборів до Райхстаґу, що відбулись у Судетах.

У 66-ох судетських округах 2.211.000 осіб мало право голосувати, 2,183.000 голосувало, 2,178.000 віддало важні голоси, з того 98.79 про голосів „так", 1.21 прц. ні".

У цілій Німеччині голосувало 2.439.000 судетських німців, з того 2.464.000 „так", 27.000 „ні".

ЗАМАХ НА ПРЕЗИДЕНТА ВІЙСЬКОВОГО СУДУ В ЧЕРНІВЦЯХ ВИКОНАВ 18-ЛІТНІЙ ГІМНАЗИСТ.

В понеділок в год. 14.30 двох молодих людей вистрілило 4 рази до президента черновецького військового суду, полк. Гристеску у хвилині, як він виходив зі судового будинку. Ні одна куля не поцілила, лиш одна відбилась від муру і легко поранила полковника в рамя.

Один замаховець утік, другого зловили: є це 18-літній Людовічі, гімназист. Він зізнав, що його спільник зветься Евген Раґінтрук, виключений з усіх гімназій.

Полк. Гристеску виступав у кількох процесах проти членів „залізної гвардії". Недавно дістав він анонімний присуд смерти, що заповідав „екзекуцію" на час між 1. і 15. н. м. Як виходить зі зізнань Людовічія, він дістав наказ замаху від „курінія смерти".

МАДЯРЩИНА, БОЛГАРІЯ ТА АЛЬБАНІЯ ДОМАГАЮТЬСЯ ЗВОРОТУ ЗЕМЕЛЬ, ЩО ЇХ ЮГОСЛАВІЯ ЗАБРАЛА 1919 Р.

Як подає „Івнінґ Стандард", у Льондоні появились поголоски, що Мадярщина, Альбанія та Болгарія вислали до Білгороду ноти з домаганням звороту територій, які вони втратили по світовій війні.

ЄГИПЕТ НЕ ХОЧЕ НІЯКИХ ВЗАЄМИН З БОЛЬШЕВИКАМИ".

СССР запропонував Єгиптові дипльоматичні й торговельні взаємини, але єгипетський уряд не погодився на те.

Як Совіти підготовили вбивство полк. Коновальця.

„Фелькішер Беобахтер" з 3. грудня у вступній статті п. н. „Давос — Ротердам — Париж" приносить на вступі таке вияснення вбивства полк. Коновальця:

„Норвеська поліція придбала собі окрему заслугу: вона нарешті ствердила, що вбивець українського провідника Коновальця — це совітський жид **Валюх.** Цей тип висів у ночі на 1. лютого з совітського корабля „Жилка" у Гарштадті, маленькому портовому містечку Норвеґії, покликав почтового телефоніста з ліжка та вів розмову з Римом. Зараз після цієї розмови, в 2-ій год. вночі, Валюх знову пішов на корабель, що маскувався як торговельний пароплав під назвою „Жилка" і скоро відчалив з порту до місця призначення... Ротердаму. Знаємо, з ким Валюх у Римі говорив: з полковником Коновальцем. Коновальцем, якого совітський жид переконав у згаданій телефонічній розмові, щоб приїхав до Ротердаму тільки на те, щоб у три місяці потім згинути від пекольної машини Валюха. Це тепер факт, що кремлівські бандити не пожалували навіть спеціяльного корабля для перевозу ката, якому доручили відповідальне завдання: вбити українського полковника".

—o—

Важний розпорядок, який торкається шкільного плебісциту.

У львівськім „Дзєннику Польскім" з 4. ц. м. появилась інформація, яка є мабуть передруком або лише змістом важного виконного шкільного розпряду. Не ждемо, поки цей розпорядок появиться у „Деннику Законів", лише — з огляду на його вагу — подаємо в перекладі цілу інформацію „Дзенніка Польского":

„Міністр В. І. і П. О. — пише „Дзєннік П." — видав у порозумінні з міністром внутрішніх справ розпорядок у справі виконання закону з 31. липня 1924, що має деякі постанови про організацію шкільництва. Цей розпорядок м. і. постановляє, що відсоток руського (українського), білоруського або литовського населення, який дає право родичам виступати з вимогою запевнення їхнім дітям науки в матірній мові, окреслено на підставі вислідів загального перепису людности. Про положення школи в цій чи іншій місцевости на терені волости рішає не тимчасове приміщення школи, лише місцевість, яку вказано в організаційному декреті школи. Шкільний вік дитини починається з початком шкільного року того календарного року, в якому дитина кінчає 7 літ життя. Управнені виступати з вимогою у справі мови навчання у вселюдній школі є: батько дитини, мати, якщо батько не живе або не виконує батьківської влади, правний опікун, коли обоє родичі не живуть або не виконують влади родичів. Це право прислуговує поданим особам, якщо воно відноситься до дітей, котрі в дні початку найближчого шкільного року будуть у шкільному віці. Домагання у справі мови навчання вносять управнені особи індивідуально до властивого шкільного інспектора.

Урядове ствердження власноручного підпису на декларації можуть робити нотарі, волосні уряди або староства. Шкільний інспектор досліджує, чи декларація важна а зокрема: 1) чи волость має згідно з останнім списом населення 25 прц. руського (українського) або іншого населення, якщо вплинуло домагання ввести одну з тих мов як мову навчання, 2) за посередництвом староства, управи волости, чи підписаний на декларації разом з дитиною мешкає на терені даного шкільного обводу, 3) чи той, хто виступає в ролі опікуна дитини є до того управнений. **Декларації, які подають домагання в справі мови навчання, можна вносити впродовж листопада.** (Всі підкр. наші — Ред.).

Про факт, внесення родичами вимоги ввести до школи недержавну мову навчання повідомить шкільний інспектор перед 1. січнем населення того шкільного обводу, щоб уможливити решті родичів внести у формі приписаної декларації вимогу навчання в державній мові. Декларації будуть брати під увагу устійнення мови навчання від найближчого шкільного року. Шкільний інспектор представить кураторові шкільної округи умотивований внесок щодо навчання в такому речинці, щоби справу можна вирішити перед початком найближчого шкільного року, одначе не пізніше, як до 1 квітня. На підставі тих внесків куратор рішає про мову навчання у школі в речинці до кінця травня. Від оречення куратора прислуговує родичам відклик до міністерства В. І. і П. О. до 14 днів. Якщо внаслідок відклику проти рішення куратора мову навчання змінять, то цю зміну введуть з початком шкільного року.

Зміна обіймає найближчу першу клясу, в чергових літах дальші кляси. Щодо шкіл, в яких мову навчання устійнено на засаді зголошених деклярацій, будуть брати під увагу лише декларації, внесені в тім шкільнім році, в якім упливає 7 шкільних літ від дати, коли стало правом останнє оречення, що окреслює мову навчання в даній школі. Якщо в цім речинці ніхто не внесе деклярацій, тоді мова навчання, устійнена в попередньому рішенні, обовязує в черговому 7-літньому речинці. Коли зайде зміна організації школи, або коли шкільна влада рішить, що народовостеве відношення в даному обводі змінилося так дуже, що школа під оглядом мови навчання тому відношенню не відповідає, **тоді шкільна влада з власної ініціятиви може зарядити складання деклярацій. Складання деклярацій можна тоді зарядити в кожному часі, без огляду на 7-літній період,** однак зі збереженням речинця, передбаченого в сьогоднішнім розпорядку для складання деклярацій.

Рішення злуки істнуючих державних середніх шкіл, загально-освітніх з мовою виключно польською і виключно руською (українською) в одну двомовну школу залежить від міністерства В. І. і П. О. Домагання родичів дітей, що ходять до шкіл, удержуваних з податків, що їх оплачує загал населення, у справі зміни мови навчання, треба вносити у формі деклярацій до відповідного органу самоуправи, який представить ці домагання до рішення кураторові, коли річ іде про фахові школи, спеціяльні і середні загально-освітні, та інспекторові, коли річ іде про вселюдну школу. Нинішній розпорядок увійшов у життя з днем 2. ц. м.".

Що писало „Діло" 50 років тому.

УКРАЇНЦІ В АМЕРИЦІ.

„Газельтонські русини недавно заложили в себе брацтво; тепер закупили під церкву площу, яку дістали за половину ціни від компанії і задумують братися до будови церкви ще цього місяця. Думають будувати таку саму церкву як в Оліфанті, що ще перед новим роком може бути готова. З новим 1889 роком буде всіх церков в Америці девять: в Шенандорі, Кінгстоні, Міннеаполіс, Вільберах, Фріленді, Джерзі-Сіті, Шамокині, Оліфанті і Газельтоні. На всі ті церкви мають русини лише одного священика, котрий навіть не всилі нести всім духовну поміч, бо часто трапиться, що одного дня надійде кілька телеграм, що завзивають у цілком противну сторону. Декотрі церкви віддалені від Шенандору на кільканадцять, ба навіть пару сот миль. Народ дуже жадний священиків і якби всі ті громади дістали священиків, то й утримання їх було би не гірше від добрих парохії в Галичині."

ЕТНОГРАФІЧНИЙ СКЛАД АВСТРО-УГОРСЬКОЇ АРМІЇ.

„Піхотних полків є в Австро-Угорщині 102; з цього числа складається 52 полки з одної національности. Чисто славянських полків є 32, мадярських 9, німецьких 8 і румунських 3. Славянські полки по своїм національностям діляться так: 8 полків складається з русинів, 4 з поляків, 6 з чехів, 3 з сербів, 2 з хорватів і 1 з словаків. Далі складається 8 полків з двох народів, а саме 4 полки з русинів і поляків, 2 з сербів і хорватів, 2 з чехів і словаків та поляків. Крім цього славяни перемішані з іншими національностями в 34 полках. Взагалі служить у піхотному війську в часі мира 45.478 чехів і словаків, 18.337 русинів, 10.678 поляків, 7.901 словінців, 20.571 сербів і хорватів, 97.753 німців, 46.216 мадярів, 11.281 румунів і 31.169 італійців."

Нова залізнича сполука з Румунією.

До уряду Карпатської України в Хусті приїхала делеґація румунських залізниць та цивільних урядів із Сату Маре, щоб почати переговори у справі будови нової залізничої лінії замість перерваного шляху під Чорним Ардовом. Як відомо, через ту перерву Румунія стратила від того часу залізничу сполуку з румунською частиною Мармарощини, що румунам дається дошкульно в знаки. Румунська делеґація хоче якнайшвидше приступити до будови нової лінії, яка вела б із головного букарештенського шляху від Торна Маре на відтинку Гальмеі—Королево через карпато-українську територію громади Гуда. Цілий відтинок мав би 35 км., з того 14 км. вело б українською територією. Той румунський проект стрінувся з прихильною підтримкою карпато-українського уряду і пороблено всі заходи, щоб будову нової лінії можна було успішно почати. Провідником румунської делеґації є префект д-р Арделяну зі Сату Маре.

РУМУНСЬКА ПРЕСА ПРО РУМУНСЬКУ МЕНШИНУ В КАРПАТСЬКІЙ УКРАЇНІ.

Як подає АТЕ, букарештенська проурядова „Романія" помістила статтю про румунську меншину в Карпатській Україні. Стаття стверджує, що під чеським пануванням положення румунів було незавидне: вони мали лише 4 народні школи; на 78-ох учителів було лише 10 румунів.

ПОВІТРЯНІ ТОРПЕДИ.

„Сандей Кронікль", аналізуючи останні налети повстанчих ескадр на міста урядової Еспанії, стверджує, що німецькі літаки, які в тих нападах брали дуже численну участь, ужили вперше повітряних торпед, наповнених згущеним повітрям. Ці торпеди мають мати величезну силу, про що свідчать румовища багатьох домів у Валенсії та в Барсельоні. Німецький штаб мабуть пробовує цю жахливу зброю в еспанських летунсько-нападових боях. Англійський часопис інформує далі, що французькі та англійські знавці намагаються прослідити таємниці конструкції тих торпед, одначе бодай досі ці зусилля безуспішні.

Скобліна-Плевіцька перед париським судом.

СПІЛЬОГ СХОПЛЕННЯ ГЕНЕРАЛА МІЛЛЄРА.

Перед париським судом присяглих почався в понеділок процес проти генералової Скобліновоі-Плевіцькоі, арештованоі під замітом співучасти у схопленні ген. Міллера, 22. вересня 1937. Ген. Скобліна судитимуть позаочно.

Процес потриває 6 днів, бо прокуратор та оборонці покликали коло 50 свідків, між якими є відомі провідники російської еміграції — генерали, адмірали. Крім того як свідки виступлять: б. радник париської амбасади СССР Бесідовський, Бурцев (який здемаскував провокатора Азева) та б. французький міністр закордонних справ Дормуа.

Процес викликав чималу сензацію: раз — з огляду на само тло, друге — з огляду на те, що обвинувачення спирається виключно на познаках.

НІМЕЧЧИНА ДАЛЬШЕ УСУВАЄ ЖИДІВ З ГОСПОДАРСЬКОГО ЖИТТЯ.

Німецький міністр господарки Функ видав розпорядок про віджидівлення німецького господарства. Важніші постанови цього розпорядку такі:

1) Жиди не можуть управляти підприємствами ані господарствами, не можуть їх продавати ні ліквідувати;
2) Жиди не можуть купувати землі ані продавати її без дозволу;
3) Жиди мусять депонувати цінні папери;
4) Жидам, які не є громадянами чужих держав, заборонено купувати і продавати дорогі металі й каміння.

—o—

СИН МАСАРИКА ПОКИДАЄ ЧЕХОСЛОВАЦЬКУ ДИПЛЬОМАТІЮ.

Чехо-словацький посол у Льондоні Іван Масарик, син покійного президента, переходить від кінця цього року у стан спочинку. Він виїде на деякий час до Америки, опісля замешкає в Англії

ДО ПРАСЬКОГО МІНІСТЕРСТВА ЗАКОРДОННИХ СПРАВ ПРИЙМАЮТЬ СЛОВАКІВ.

Як подає АТЕ, до праського міністерства закордонних справ покликали кількох урядовців словацької народности.

—o—

НОВИЙ РУМУНСЬКИЙ МІНІСТР ОСВІТИ.

У понеділок заіменовано румунським міністром освіти Петру Андреі. Дотепер цим ресортом кермував міністр внутрішніх справ Калінеску.

СОЙМ ЗБЕРЕТЬСЯ В ПЯТНИЦЮ.

В пятницю 9. ц. м. в 11. годині збереться сойм на пленарне засідання. Він мабуть розгляне урядові законопроекти у першому читанні.

Дирекція поліції в Хусті підчинена карпато-українській владі.

Як ми вже повідомляли, уряд Карпатської України установив із днем 1. грудня дирекцію поліції в Хусті. Поліційний директор підчинений урядові Карпатської України. Дирекції поліції знову буде підчинена вся умундурована й тайна поліційна служба. Той розпорядок підписав премієр о. д-р А. Волошин

КОМАНДАНТ СЛУЖБИ БЕЗПЕКИ КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ.

Поручника Балія (українця) заіменовано комендантом служби безпеки Карпатської України

„НОВА СВОБОДА“ ВЖЕ ВИХОДИТЬ ПРАВИЛЬНО В ДЕРЖАВНІЙ ДРУКАРНІ.

Як подає „А-Зет“ (ч. 286 з 4. ц. м.), „Нова Свобода“ виходить від 29. листопада правильно у державній друкарні, яку після евакуації змонтували в Хусті. „А-Зет“ підкреслює, що „Нова Свобода“ є спадкоємцем колишньої „Науки“, що її видавав о. д-р Волошин ще у старій Мадярщині та пізнішої „Свободи“, і що її засновано зі збірки, переведеної серед українського закарпатського громадянства, яка дала 210.000 чк. Українська преса в Карпатській Україні все вдержувалася без чужої підтримки, щоб удержати свою незалежність — кінчить „А-Зет“.

У ХУСТІ ПОВСТАЛА АКЦІЙНА СПІЛКА ДЛЯ ЕЛЕКТРИФІКАЦІЇ КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ.

Як інформує пресова служба Карпатської України, минулої суботи відбулись у Хусті установчі збори „Акційного товариства електрифікації Карпатської України“ з основним капіталом 2,000.0000 корон. Акції розділені між український уряд та праську фірму Кольбен-Данек. Нове товариство переведе електрифікацію краю, крім того перебере експльоатацію істнуючих електричних стацій, можливо також займеться видобуванням соли у Солотвині

Новий польський консуль у Карпатській Україні.

Як ми вже подавали, в середу 30. м. м. відвідала столицю Карпатської України Хуст польська делегація у складі: д-р Корніцький і секретар праського посольства Валігурський. Легаційний радник праського польського посольства представив премієрові о. д-рові А. Волошинові легаційного секретаря Валігурського як нового керманича польського консуляту в Севлюші. При тому радник Корніцький заявив, що приміщення польського консуляту в Севлюші є лиш тимчасове і як лиш у Хусті знайдуть відповідне приміщення, консулят перенесуть до столиці Карпатської України.

СКЛАД ДЕЛЕГАЦІЇ КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ У БЕРЛІНІ.

Як це ми згадували, мін. Ю. Ревай виїхав до Берліна. Йому товаришать: секретар премієра д-р В. Комаринський, економічний дорадник М. Бабота і директор лісів Е. Тебус.

ФІЛІЯ ПРЕСОВОГО БЮРА КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ У ПРАЗІ.

Пресове Бюро Карпатської України має плян організувати свою філію у Празі. Підготовна акція вже розпочалася, на чолі її стоїть п. М. Русинко, урядовець праського „Радіожурналу“. Бюро правдоподібно утворить кілька секцій, до яких будуть запрошені для співпраці всі фахові сили, що забезпечать успіх дійсно дуже потрібної пресової акції.

ДЕКЛЯРАЦІЯ ПРЕМ. БЕРАНА.

В суботу 3. ц. м. пополудні виголосив промову премієр центрального уряду союзної держави чехів, словаків та українців до населення держави, в якій обговорив положення держави та зясував плян діяльности уряду. Згадуючи про справу Карпатської України прем. Беран подякував усім, зокрема румунському королеві та його урядові за прихильне відношення до Карпатської України і союзної республики чехів, словаків та українців у важких її хвилинах.

В 600-ліття приналежности Львова до Польщі.

Президент міста Львова д-р Ст. Островський видав розпорядок про улаштування в 1940 році вистави у звязку з 600-літньою приналежністю Львова до Польщі. Ця вистава має уявляти собою перегляд найсуттєвіших проблем за 6 століть, головним чином тих проблем, що звязані з адміністрацією міста. Вистава обійме низку творів, між іншим: про історичний розвиток міста та його участь в історії Польщі, все те відповідно ілюстроване, пляншоване й модельоване, про ролю Львова в боротьбі Польщі за незалежність, про Львів як науковий та артистичний осередок, про освіту й виховання львовян, про суспільну забезпеку, про нагляд над здоровлям мешканців та шпитальництво, про фінансове життя міста, про давню та нинішню архітектуру Львова, про будівництво взагалі й урбаністичний розвиток міста, про міські парки, городи, ліси, промисл і ремесло, про комунікацію, тобто про газівню, електрівню, трамваї та автобус, про заопатрення в продукти першої потреби, про поспокоєння жежниптво, чищення міста тощо. Плянуванням і кошторисами вистави займається начальник III-ого відділу магістрату.

Вистава — виставою; діло цікаве, якщо її го поставлять на сякій-такій артистичній височині, що статистичний та істор. бік буде вірний. Тільки шановні аранжери історичної вистави в повинні би спускати з очей ні історії Львова в її цілому, ні забувати факту, що Львів лежить у Східній Галичині та що у самому Львові є все таки кількадесять тисяч українського населення, для якого такі давні історичні ювилеї становлять також немаловажні пережнвання.

Передрук з учорашнього числа.

ЄПИСКОП ДІОНІЗІЙ НЯРАДІ ОБНЯВ АДМІНІСТРАЦІЮ ХУСТСЬКОГО ЄПИСКОПСТВА.

Єпископ Нярaді, що минулого тижня приїхав до Хусту, офіційно обняв своє становище. В суботу відбулась у його честь академія в театральній салі; промову виголосив секретар премієра ред. Рогач.

В неділю парох Хусту святочно впровадив Єпископа до церкви. У інституції взяли участь представники карпатоукраїнського та центрального уряду, багато духовенства та маси вірних. Єпископ відправив архиєрейську Службу Божу, проголосив церкву єпископським собором, а опісля виголосив проповідь та дав благословення.

Населення Карпатської України виявляє щиру радість, що його духовним провідником став відомий, заслужений український патріот. Як відомо, перед евакуацією Ужгороду тамошній єпископ Стойка — що залишився під мадярським пануванням з огляду на свої мадярофільські переконання — запропонував, що вишле до Хусту свого представника, але мін. Ю. Ревай не погодився на те.

У ХУСТІ ПОВСТАНЕ ВАСИЛІЯНСЬКИЙ МОНАСТИР.

В Карпатської України наспіла вістка, що ОО. Василіяни задумують побудувати в Хусті величаву церкву та монастир. Як відомо монастир ОО. Василіян на Чернечій Горі в Підмонастирі коло Мукачева, над рікою Латорицею, лишився на українському боці. Монастир на Чернечій Горі — найстарший у Карпатській Україні, має цінну бібліотеку — найбільшу на всю Карпатську Україну.

КАРПАТСЬКА УКРАЇНА ВДЯЧНА НІМЕЧЧИНІ Й РУМУНІЇ ЗА ДИПЛЬОМАТ. ПІДТРИМКУ

Інтерв'ю премієра о. д-ра Волошина.

Премієр о. д-р Волошин дав кореспондентові румунської пресової агенції інтерв'ю, в якому підкреслив, що Карпатська Україна завдячує чимало Німеччині, а головно вождеві німецького народу Гітлерові. Завдяки Німеччині Карпатська Україна зберегла незалежність; сама вона не мала стільки сил, щоби оборонити себе перед захланним сусідом.

Карпатська Україна завдячує чимало і Румунії, яка в найтяжчих хвилинах не солідаризувалася з ревіндикаційними плянами деяких сусідів, а навпаки — помогла Карпатській Україні перебороти перші труднощі у прохарчуванні з огляду на перерву комунікації зі Словаччиною. Карпатські українці вдячні обом державам за їхню поміч.

ЗІЗД ДЕЛЕГАТІВ О. Н. О. „СІЧ" У ХУСТІ.

Пресове бюро Карпатської України повідомляє: У столиці Карпатської України Хусті відбувся зізд делегатів Організації Національної Оборони „Січ" з цілої території Карпатської України. У зізді взяли участь представники всіх місцевих відділів „Січі".

ДАР КАНЦ. ГІТЛЕРА ДЛЯ КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ.

„Словенскі Денік" повідомляє: Канц. Гітлер переслав урядові Карпатської України 100 тисяч марок як жертву на зимову допомогу для бідного населення Карпатської України.

ДОПОМОГА УТІКАЧАМ З-ПІД МАДЯР. ПАНУВАННЯ.

При Українській Національній Раді в Хусті повстала окрема комісія для допомоги утікачам із земель, що припали Мадярщині.

НІМЕЦЬКІ ВІЙСЬКОВІ ОБСЕРВАТОРИ НА ТЕРЕНІ АКЦІЇ ДИВЕРСАНТІВ.

Як подає „Век Нови" з 6. п. м. за „Словенским Деніком", німецький уряд рішив вислати до Карпатської України своїх військових обсерваторів, які на власні очі мають переконатися про діяльність диверсантів.

ЧЕСЬКО-СЛОВАЦЬКІ ШКОЛИ В КАРПАТСЬКІЙ УКРАЇНІ НА МЕНШИНЕВИХ ПРАВАХ.

„А-Зет" з 2. п. м. (ч. 284) подає в кореспонденції, що в найближчих днях появиться розпорядок міністра шкільництва й народньої освіти Карпатської України Штефана в доповненні до рішення уряду К. У. з 10. листопада 1938 ч. 5 про меншинові школи. Батьків чеської і словацької національности повідомлять, коли відбудуться записи до державних шкіл із чеською мовою навчання. Скількість записаних дітей рішатиме, чи ті школи вдержать, продовжуть або залишать. Вписи проведуть у двох днях після проголошення міністерського обіжника.

ІНТЕРВЕНЦІЯ БРИТІЙСЬКОГО АМБАСАДОРА у Римі у справі італійських ревіндикацій до французьких територій.

Британський амбасадор у Римі льорд Перт відбув нараду з мін. Чіяном у справі протифранцузьких демонстрацій. Він мабуть не зложив ніякого формального протесту, лиш висловив здивування та звернув увагу, що італійські претенсії не годяться з недавно підписаним італьо-британським договором, який гарантує „статус-кво" на Середземному Морі.

Мін. Чіяно відповів, що мусить порозумітися з Мусоліні, заки зложить заяву у цій справі.

ПРОТЕСТ ФРАНЦУСЬКИХ ГОСПОДАРСЬКИХ КІЛ.

Торговельна палата в Перпіньяні ухвалила резолюцію, в якій протиставиться зусиллям відібрати Франції якунебудь частину її заморських володінь та домагається, щоб уряд не приступив до ніяких переговорів у подібних справах.

✝

Теодозія Котис

емер. учителька,

померла по довгих і тяжких терпіннях принявши Найсв. Тайни, дня 25. XI. Похорон відбувся 28. XI. н. р. В. І. П.

ІТАЛІЙСЬКІ ДОМАГАННЯ БУДУТЬ ПРЕДМЕТОМ ФРАНКО-НІМЕЦЬКИХ РОЗМОВ У ПАРИЖІ?

Деякі французькі кола натякають, що підчас побуту мін. Ріббентропа у Парижі, прем. Даладьє запитає його про становище німецького уряду до італійських територіяльних домагань.

БУРХЛИВІ ПРОТИІТАЛІЙСЬКІ ДЕМОНСТРАЦІЇ НА КОРСИЦІ ТА В ТУНІСІ.

35.000 маніфестантів демонструвало перед італійським консулятом в Аяччіо (Корсика). У бійці з поліцією ранено кілька осіб. У консуляті вибито всі шиби. Подібні демонстрації відбулися в Тунісі, де маніфестанти знищили італійську книгарню та контору італ. летунського т-ва. Найбільш агресивности проявили молоді корсиканці.

Міністер маринарки Кампінкі, родом з Корсики, вислав корсиканцям телеграму з висловами солідарности.

—o-o—

ІТАЛІЯ ДОМАГАЄТЬСЯ МАЛЛЬОРКИ І КАРТАГІНИ та контролі над Тунісом і залізницею Джібуті— Адіс Абеба.

Як твердить „Санде Діспеч", підчас найближчої візити Чемберлена в Римі, Мусоліні предложить йому домагання, щоб:

1) Італія затримала Маллорку на деякий час;

2) до контролі над Суецьким каналом допущено італ. представника;

3) змінити статут італ. громадян у Тунісі: це далоб Італії фактичну контролю над тим краєм;

4) Італія обняла контролю над залізницею Джібуті-Адіс Абеба;

5) Італія дістала пристань Картагіну в Тунісі;

6) уряд з Бургосу дістав комбатантські права, ще заки всі чужинці-добровольці виїдуть з Еспанії.

—o—

ПОМЕР АРХИЄПИСКОП ТЕОДОРОВИЧ.

В неділю 4. п. м. в год. 6.50 вечором помер у Львові вірменський архиєпископ д-р Йосиф Теофіль Теодорович у 74-ому році життя.

Йосиф Теодорович прийшов на світ у Живачеві на Покутті. Гімназію скінчив у Станиславові, богословські студії в Чернівцях та у Львові і був від 1887 р. до 1897 р. спершу сотрудником у Станиславові, опісля парохом у Бережанах. З Бережан перейшов до Львова як крилошанин і в 1902 р. засів на архиєпископськім престолі у вірменській катедрі.

В пятницю 9. п. м. в год. 5-ій пополудні перенесуть тіло архиеп. Теодоровича з дому жалоби при вул. Вірменській ч. 7 до вірменської катедри. В суботу 10. п. м. по богослуженнях у вірменській катедрі вирушить похорон на Личаківський цвинтар, де тіло архиеп. Теодоровича поховають в родинній гробниці.

В. ШАНОВНИХ АВТОРІВ І ДОПИСУВАЧІВ просимо завжди памятати, що рукописи треба писати тільки на одній сторінці, чітко й виразно, залишати між рядками відступ (т. зв інтерлінію) і вживати паперу, на якому чорнило не заливає. Рукописи, що не відповідають цим вимогам, Редакція може використати тільки з трудом.

ЗАБОРОНЯЮТЬ ПРОДАВАТИ НА ВОЛИНІ УКРАЇНСЬКУ ПРЕСУ ЗІ ЛЬВОВА.

ІНТЕРПЕЛЯЦІЯ

ПОСЛА Д-РА СТЕПАНА БАРАНА ДО ПАНА МІНІСТРА ВНУТРІШНІХ СПРАВ У СПРАВІ ЗАБОРОНИ, ВИДАНОЇ ДЕЯКИМИ ПОВІТОВИМИ СТАРОСТВАМИ НА ВОЛИНІ, ЩОДО ПРОДАЖІ У КНИГАРНЯХ ТА КІОСКАХ УКРАЇНСЬКИХ ЧАСОПИСІВ, ЯКІ ВИХОДЯТЬ У ЛЬВОВІ.

Українське населення на Волині передплачує українські часописи, особливо щоденники, популярні тижневики та фахову пресу, які виходять у Львові, між іншими причинами і тому, що на Волині нема щоденників і фахової преси в українській мові. Передплата львівських часописів безпосередньо через почту є проте часто получена зі стратою та невигодою для передплатників з того приводу, що передплачувані безпосередньо львівські українські часописи найчастіше пропадають у часі пересилки і не доходять взагалі до рук адресатів, а внесені рекламації остаються без успіху.

З уваги на такий стан речі закріпилась на Волині практика, передовсім серед сільського українського населення, не передплачувати українських львівських часописів безпосередньо, але купувати окремі числа тих часописів у кіосках та книгарнях.

Влада державної загальної адміністрації на Волині, яка переводила вже нераз конфіскату українських друків легально виданих у Львові і там несконфіскованих — а це торкалося передовсім українських календарів — хотячи взагалі не допустити на Волинь львівської української преси, видає тепер заборону продавати українські часописи у книгарнях і кіосках. І так повітове староство в Луцьку заборонило недавно книгарні Наукового Товариства ім. Шевченка в Луцьку продавати українські часописи, домагаючись також і від кіосків, щоби перестали продавати у своїх кіосках львівські українські часописи під загрозою відібрати їм концесії. Так само повітове староство у Кремянці своїм розпорядком з листопада 1938 р. заборонило українській книгарні в Кремянці дальше продавати часописи, а то на підставі §. 1. і §. 12. розпорядку волинського воєводи з 20. серпня 1935. р. N ВРР. 17/35 про продаж часописів.

Подібну практику пристосовують також на терені й інших повітових староств на Волині, та у тих повітах люблинського воєвідства, де живе українське населення, — як вже згадано — з тією метою, щоб не допустити на Волинь львівських українських часописів, коли рівночасно і почта не доручує найчастіше тих часописів, передовсім сільським передплатникам.

Запитую Пана Міністра:

ЧИ ПАН МІНІСТР ЗВОЛИТЬ ДОРУЧИТИ, ЩОБ ПРОВІРИТИ ВИЩЕ НАВЕДЕНІ ФАКТИ та чи після провірення зволить видати відповідне зарядження, щоб у прилюдній продажі по книгарнях і кіосках на Волині місцева влада державної загальної адміністрації не робила ніяких перешкод і не стосувала ніяких репресій щодо продажі українських часописів, виданих легально у Львові?

Варшава, дня 2. грудня 1938 р.

Інтерпелянт Д-Р СТЕПАН БАРАН, соймовий посол

—o—

УКРАЇНСЬКІ ІНТЕРПЕЛЯЦІЇ В СОЙМІ.

Дня 2. і 3. грудня 1938 р. українські посли внесли у соймі такі інтерпеляції:

1) Дня 2. грудня 1938 р. д-р Степан Баран вніс інтерпеляцію до міністра внутрішніх справ у справі заборони, яку видали деякі повітові староства на Волині у справі продажі у книгарнях та кіосках українських часописів, виданих у Львові (повний текст друкуємо на іншому місці. — Ред.).

2) Дня 2. грудня 1938 р. пос. Зиновій Пеленський вніс інтерпеляцію до міністра внутрішніх справ у справі важкого побиття та переколення ноги багнетом громадянина Михайла Любачевського, мешканця з. Долина, станиславівського воєвідства в дні 1. XI. 1938 р. вояком КОП-у.

3) Дня 2. грудня 1938 р. пос. Зиновій Пеленський вніс інтерпеляцію до міністра внутрішніх справ у справі важкого побиття українського населення та знищення уладжень кооператив, читальні „Просвіти" та інших українських суспільних організацій по селах повіту Долина та міста Долини, станиславівського воєвідства військовим відділом КОП-у під командою старшин у першій половині листопада ц. р.

4) Дня 3. грудня 1938 р. пос. д-р Степан Біляк вніс інтерпеляцію до міністрів військових справ і внутрішніх справ у справі побиття військовим відділом мешканців громади Боратин брідського повіту.

5) Дня 3. грудня 1938 р. пос. Дмитро Великанович вніс інтерпеляцію до міністра внутрішніх справ у справі побиття з кінцем жовтня та початком листопада 1938 р. на терені громад Сулятичі жидачівського повіту, Добрівляни, Угерсько та Сколє стрийського повіту мешканців громадян української національности військовими відділами.

6) Дня 3. грудня 1938 р. пос. д-р Степан Ваврик вніс інтерпеляцію до міністра внутрішніх справ у справі подій у громадах Нагуєвичі, Добрівляни, Тур'є, Брониця, Залокоть, Сідлиська, дрогобицького повіту в жовтні та листопаді 1938 р.

Нині в 13 годині підпишуть у Парижі

німецько-французьку деклярацію.

У ДОТЕПЕРІШНІХ РОЗМОВАХ НЕ ПОРУШЕНО СПРАВИ КОЛЬОНІЙ.

Авас повідомляє, що нині (вівторок) в 13. год. міністри Бонне і Рібентроп підпишуть у Парижі німецько-французьку деклярацію. Авас пригадує, що ідея цієї деклярації зродилась підчас побуту мін. Бонне у Берхтесгадені та що Льондон вповні заапробував її.

Переговори у цій справі йшли без труду, у щирій атмосфері. Не порушено у них справи кольоній ані пресового порозуміння.

Закордонні кола привязують до деклярації велике значіння.

РІБЕНТРОП ПРИЇХАВ ДО ПАРИЖА.

Мін. Рібентроп виїхав до Парижа з Берліна в понеділок в год. 21.23. Йому товаришить його жінка, шеф пресового бюра міністерства закордонних справ Ашман, директори Гавс і Віль, особистий пресовий референт міністра д-р Шмідт, шеф французького реферату Абец та легаційний радник Брікльмаєр.

До Парижа приїхав мін. Рібентроп в годині 11.20; його повитав мін. Бонне й амбасадор Вельчек.

Італійський уряд не відповідає за протифранцуські демонстрації

в Італійському парляменті.

ДЕМАРШ ФРАНЦУСЬКОГО АМБАСАДОРА ТА ВІДПОВІДЬ ІТАЛІЙСЬКОГО МІНІСТРА ЗАКОРДОННИХ СПРАВ.

Як подає Авас, амб. Понсе відвідав мін. Чіяна та в імени свого уряду висловив здивування з причини протифранцуської демонстрації в італійському парляменті, на яку члени уряду не зареагували

Мін. Чіяно відповів, що уряд за цю демонстрацію не відповідає. Сам. мін. Чіяно не сказав у промові нічого, що могло би вразити Францію

—o—

Мадярщина ввела загальний обовязок 3-літньої військово служби.

Мадярський міністр нар. оборони предложив на зборах проурядової партії законопроєкт про загальну військову службу, яка тривала би в засаді 3 роки, практично у більшій частині родів зброї — 2 роки. Вона обовязує всіх мадярів від 18 до 60 року життя

Д-Р ПАРКАНІЙ УВІЙДЕ ДО УРЯДУ КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ?

„Век Нови" з 7. ц. м. подає таку вістку від свого варшавського кореспондента, який покликується на варшавські джерела: „Третім міністром уряду Карпатської України (Руси в оригіналі) мають заіменувати на місце Бачинського д-ра Парканія, який є прихильником української орієнтації та є під впливами Берліна".

МИСТЕЦЬКІ Й КУЛЬТУРНІ РАДІОАВДИЦІЇ ДЛЯ КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ.

Від чергового тижня радіостації Братислава, Банська Бистриця і Пряшів почнуть висилати мистецькі українські авдиції. У рямках українських авдицій будуть теж подавати культурні й господарські авдиції під назвою „Будуймо наше Підкарпаття".

ПЕРШИЙ ВИСТУП ФЕНЦИКА У МАДЯРСЬКОМУ ПАРЛЯМЕНТІ.

Як подає ПАТ, мадярський парлямент святочно приняв послів з новоприлучених земель. Посли Ярош та Фенцик дякували; цей останній у своїй промові повторив відомі фрази про те, що Закарпаття після 20-ох літ чеського панування хоче вернутися до Мадярщини, яка одинока може їй дати справжню автономію. Населення Підкарпаття — мовляв — вдячне Мадярщині за дипльоматичні зусилля у цій справі.

СПРАВА ПОБУТУ ЧУЖИНЦІВ У РУМУНІЇ.

ЧЕРНІВЦІ. (ПАТ). В румунськім щоденнику законів появився додатковий розпорядок про контролю чужинців. Розпорядок управильнює умовини побуту в Румунії осіб, які скреслено зі спису румунських громадян (як відомо, в останньому часі скреслено багатьох жидів, зокрема на Буковині та в Басарабії). Ці особи отримають „карти ідентичности", важні на один рік. По році документи знову можуть бути продовжені на один рік. Особи, що мають „карти ідентичности" підпадають законові про охорону народнього ринку праці, тобто вони можуть бути заняті при праці тільки у відсотково установленій кількости до числа занятих корінних румунів. За „карти тотожности" держава бере оплату від 10.000 до 500 леів, залежно від роду заняття та зарібку.

КОМУНІКАТ.

Українські студентські товариства в порозумінні з кругами старшого громадянства рішили в теперішню пору не уладжувати балів і великих вечерниць у часі цілого карнавалу

Найширші круги української суспільности у Львові та в краю прохаємо підтримати наше становище та закликаємо до збільшення жертвенности на суспільні потреби.

ІТАЛІЙСЬКИЙ МІНІСТР ГОСТЕМ У БЕРЛІНІ.

БЕРЛІН. (ПАТ). Сьогодні приїхав сюди італійський міністр корпорацій Феручіо Лянтіні, що побуде в Німеччині 10 днів.

ПЕРЕГОВОРИ МІЖ ЯПОНСЬКИМ УРЯДОМ ТА КИТАЙСЬКОЮ „ПАРТІЄЮ МИРА".

Як подає Авас, у Гонконі почались між японським урядом і китайською „партією мира" переговори. „Партія мира" хоче усунути Чанкайшека.

По широкому світі

Мадярський регент Горті рішив, що після національного гимну мають грати частину маршу Ракочія.

Румунського посла з Льондону Гріґореску відкликали.

Латвійський міністр закордонних справ Мунтерс приїхав з офіційною візитою до Льондону та відбув розмову з прем. Чемберленом.

З Австрії виїхало 3.000 молодих жидів, яких приймуть европейські держави

В бельгійському уряді на місце мін. Жерра прийшов Жансен.

Голова національної Еспанії Франко скінчив 46 літ. Уродини відсвяткував він у тіснішому гурті з огляду на жалобу по смерти брата.

Американський суд наказав арештувати мексиканського генерала Седілльо, якби він перейшов на територію Злучених Держав.

Грецьку державну адміністрацію здецентралізовано ділячи державу на губернаторства

Французькі моряки страйкують, тому пароплав „Парі" відпливе з Гавру до Ню Йорку з військовою залогою.

НОВИНКИ.

— **З якнайкращих** шкірок футро — **поручає** і виконує у нас тільки Юліян Гаушевський — рік оснув. 1928 — Львів, пл. Капітульна 3. І. пов., телефон 254-46. 0025 2 11-?

— **Громадяни!** Звертаємо увагу на це, що у Львові при вулиці Собєського ч. 7. є кооператива „Фарбокрам", яка доставляє артикули домашнього господарства, косметику, фарби, та інші товари. Увесь дохід на „Рідну Школу". 2378 8—10

— **Магазин постелі Р. Джала — Львів**, Хорунщини 5, поручає ковдри, матраци — переробляє ковдри по 4 зол. матраци по 6 зол. Приймає пір'я до прання. Тел. 294-81 182559-100

— **Українські авдиції** із закордонних радієвих стацій слухайте тільки на радіоприймачах ф-ми „Е-комп", Львів, вул. Сикстуська ч. 29, тел. 203-30.

— **Новина!** Появилися дуже пожиточні книжки: 1) „Свят-вечірні й різдвяні страви", 2) „140 ріжних страв з картопель" в ціні по 80 сотиків, порто 25 сотиків. Замовляти: **„Нова Бібліотека"**, Львів, Копцова 4 (і в книгарнях). 2861 1-2

— **Книжка про Закарпаття.** На днях появилася накладом видавничої кооперативи „Дружина" книжка про **Карпатську Україну** п. н. **„Срібна Земля"**. Є це нарис історії Закарпаття з мапою від найдавніших часів аж до останніх подій включно. Автором праці д-р Василь Пачовський, що довголітньою працею на Срібній Землі поклав великі заслуги при поширенні національної свідомости українців. Ціна книжки 1.— зол. (платня згори), з поштовою пересилкою 1.25 зол. Хто бере бодай 10 прим. і присилає наперед гроші, платить по 80 сот. і не оплачує порта. Ця книжка повинна найтися в кожній українській хаті чи установі. Адреса видавництва „ДРУЖИНА" — **Львів, пошт. скритка 323.** (Гроші слати тільки складанками ПКО „Дружина", Львів, ч. 507.977). 2837 —4

— **Третій концерт із циклю ювилейних концертів** для вшанування 30-літньої композиторської праці **Василя Барвінського,** що з незалежних причин не міг відбутися дня 4. XI. ц. р. — відбудеться заходом „Супрому" 10. грудня (субота) в год. 19.30 в малій салі Музичного Товариства ім. М. Лисенка вул. Шашкевича 5., III. пов. У програмі фортепіянові твори у виконанні піяніста **Романа Савицького.** 2859

— **Загальні Збори Т-ва українських студентів правників** „Правнича Громада" відбудуться 15. січня 1939 р. в малій салі Лисенка. Початок год. 3.30 пополудні. 2822

— **В Українськім Лікарськім Товаристві** чергові сходини в пятницю 9. ц. м. в год. 7. ввечір у салі засідань Українського Шпиталя, вул. Петра Скарги ч. 4. На сходинах: Казуїстичні випадки шпитальних відділів. 2855

— **Нові засади куховарства** повинні присвоїти собі всі українські господині. Про те подбала „Нова Хата" і серією книжечок під редакцією Ольги Лішинської, абсольвентки госп. семинарії в Оттербах. Перший випуск „Мясива" вже появився і коштує 70 сот. Обіймає 195 випробованих приписів. Замовляти „Нова Хата" Львів, вул. Костюшка 5. 2841

— **Лемківська вистава** буде відкрита в Музею Наукового Товариства ім. Шевченка у Львові дня 5. березня 1939 в год. 12. впол. У звязку з нею відбудеться дня 12. III. 1939 в год. 12. впол. в салі Театру Ріжнородностей „Лемківський Рянок", присвячений народній лемківській музиці, пісні й танкам.

— **Андріївські різнопрікільні вечорниці** уладжує кружок „Р. Ш." ім. Т. Шевченка в неділю 11. грудня ц. р. в год. 21. в малій салі Муз. Т-ва ім. Лисенка. Музика Ябловського. Добірний буфет по низьких цінах.

— **Чергові сходини** адвокатів членів С. У. А. відбудуться в середу 7. грудня н. р. в год. 19-тій (7-ій вечором) у домівці С. У. А. при вул. Костюшка ч. 5. I. п. (Центробанк). На цих сходинах адв. д-р Володимир Лишинєс обговорить найновіші декрети Президента Р. П.

— **Загальні Збори** Т-ва „Бойківщина" в Самборі відбудуться в суботу 10. ц. м. в год. 18-ій вечором у домівці Т-ва Українська „Бесіда" при вул. Шопена ч. 6 з такою програмою нарад: звіт з діяльности, вибір нової управи і внески та запити.

— **Напад на редакцію „Сигналів" у Львові** В суботу 3. ц. м. вечором задзвонили невідомі напасники до дверей редакції журналу „Сигнали" у Львові при вул. Гавке Босака ч. 12. Тоді ред. Курилюк відчинив двері і до кімнати «війшло» трьох молодих напасників питаючись за редактором. Довідавшись, що мають його перед со-

бою, молоді напасники кинулись на ред. Курилюка. Один з напасників ударив його залізною водопровідною рурою в голову. Ред. Курилюкові вдалося відобрати напасникові руру і нею дістав сам напасник. Це збентежило так напасників, що вони втікли, залишивши на місці дві залізні рури і шапку.

— **З сільського цвинтаря забрали тліні останки вояка УГА.** Пишуть нам: В четвер 1. грудня ц. р. передполуднем приїхали до села Сторонятина пов. Львів поліціянти зі станиці поліції в Жидатич з двома урядовцями воєвідства, найнятими робітниками і фірою з Підлісок Малих та викопали на місцевому цвинтарі тліні останки стрільця УГА Андрія Вудкевича зі Сокальщини, який поляг підчас польсько-українських боїв таки недалеко цвинтаря у травні 1919 р. Цю могилу місцева молодь і старше громадянство зберігали у зразковому стані, подібно як і могилу другого стрільця УГА, свого односельчанина Григорія Мороза. Його тлінних останків не могли забрати поліціянти з огляду на рішучий протест найближчої рідні. Тліні останки вбитого стрільця Андрія Вудкевича вивезли зі села в невідомому напрямі.

— **Найменша винагорода адвокат. аплікантів.** Начальна Адвокатська Рада — пише польська преса — вже устійнила норми винагороди адвокатських аплікантів. Окружні адвокатські ради висловились за тим, щоб адвокатські апліканти діставали місячно найменше 120 зол. Кружляють поголоски, що в половині грудня ц. р. міністр справедливости оголосить контингент нових адвокатів та адвокатських аплікантів.

— **Відтята рука між сміттям.** Підчас вивозу сміття з камениці при вул. Гавзнера ч. 3. робітник знайшов відтяту мужеську руку, яку передано до інституту судової медицини. Здогадуються, що рука належала до недужого мужчини на пістряка якого недавно оперували у шпиталі.

— **Перед ліквідацією „Бунду".** Варшавська адміністраційна влада перевела ревізії в кількох льокалях жидівських професійних орханізацій, м. і. у приміщенні соціялістичного „Бунду". Забрали якісь матеріяли та притримали кільканадцять осіб. У звязку з цим є чутки, що „Бунд" мають узагалі ліквідувати.

— **Хорвати домагаються автономії.** В останньому часі, головно у звязку з виборчим рухом, помітно змагається автономістичний рух серед хорватів. На великих прилюдних зборах у Загребі один з хорватських провідників заявив, що хорватський нарід сам упімнеться за свої права, якщо хорватська проблема не буде полагоджена за найближчих 6 місяців.

— **Всі посли на фронт.** З Риму повідомляють, що італійський парлямент прийме закон, на на основі якого на випадок мобілізації і війни всі посли до парляменту мусять відійти з першими відділами на поле бою, щоб дати примір своїм виборцям.

— **Ґанґстери схопили 18-літню ученицю.** Недалеко містечка Ексон Гіл у стейті Меріленд ґанґстери напали на дві учениці, які верталась до дому з монастирської школи. Одна з дівчат утікла, друга попалась у руки ґанґстерам, які втягнули її до вантажного авта і відїхали. Поліція веде енергійне слідство, але покищо без ніякого успіху. На дорозі знайшли книжки, що належали до схопленої учениці. Громадянство Злучених Держав схвильоване до краю новим виступом ґанґстерів.

— **Півтора міліона марок замість метрики.** Одна родина в Марґрабі у Східній Прусії звернулась навіть до американських урядів шукаючи на всі боки доказів свого арійського походження. По якімсь часі дістала відповідь, що в американськім банку зложена для неї спадщина у висоті півтора німецьких марок. Американська влада вже від довшого часу шукала безуспішно часнів цієї родини, щоб повідомити її про спадщину.

Зі сцени та естради.

БАЛЄТ ПАРНЕЛЛЯ.

Це найбільше популярна польська танкова група, що має передусім ціль, подекуди і пропагандивний характер головно у своїх обїздах за кордоном. І хоча це ліліпут в порівнянні з великими балєтовими виставами чи хочби оперовими танковими ансамблями на Заході Европи та Америки, то всеж слідно, що всі члени групи (6 осіб) здисципліновано і віддано працюють над постійним підвищенням свого мистецького рівня. Парнель, не розгублюється в абстрактах і символах, не потапає в інтуїтивних переживаннях, але композиції свої спирає передусім на досконалім руху і барві. І тому техніка в нього блискуча, нераз навіть перетикана акробатичними штуками, але це саме необхідне в його танковім жанрі: гротески, пародії, гумор. Невгавні оплески збирала на двох останніх виступах у Львові чолова танечниця групи Зізі Галяма. І справді подивляти треба її нестримний радістю життя темперамент і опяняливу повітряною легкістю техніку. В „Масках" вона дала доказ, що вміє також підглянути людські слабі сторінки і дотепно їх пропустити крізь криве дзеркало танкової пародії. На друге місце поруч З. Галями вибивався молодий танечник Т. Волінський. Пружний як сталева вісь, повними широкого розмаху і гарних ліній скоками і блискавковим крутіжем нагадує справжній клясичний тип. Найкраще у Парнеля виходить народня тематика, хоч це ні копіювання, ні стилізація народніх танків, а виключно рухові фантазії сперті на фолькльорі. Взагалі всі танкові продукції Парнелля ідуть під гаслом „як", і при знаменитій техніці цілої групи йому вдається осягнути чисту танкову форму; колиж річ у пантономічнім відтворенні танкової дії, що акцентує фабулу, де йде про „що", тоді це виходить в нього слабше. І тому „На румовищах Еспанії" було слабо відчуте, і майже позбавлене драматичної сили. Це радше неопрацьований нарис до конструктивної композиції. — Костюми і музичний провід доповнювали гармонійно цілість, а публика провела мило оба вечорі.

М. Пастернакова.

З театру.

УКРАЇНСЬКИЙ ТЕАТР ІМ. КОТЛЯРЕВСЬКОГО: „СЛОВО О ПОЛКУ ІГОРЕВІМ". Історичне видовище на 4 відслони Гр. Меріям-Лужницького. Історична обробітка проф. д-ра В. Щурата. Архаїзація мови д-ра Коструби. Сценічна реалізація В. Блавацького. Декорації Л. Боровика.

Покищо не виявився у нас драматичний талант у роді Виспянського, що вмів би чи міг би як той, свого часу не тільки популярний, але й звеличуваний польський драматург, воскресити на сцені великі постаті з національного минулого, надихані патосом патріотизму для підкріплення сердець, що прагнуть великого майбутнього для свого народу. Але наш театр відчуває інтуїтивно необхідність таких пес чи хочби тільки таких видовищ. Звідки й беруться інсценізації, як ось життя Шевченка та оце останнє Слово про Ігорів похід. Чого не зробить драматичний талант — це намагається заступити інсценізатор.

У 850 ліття Ігоревого походу на половців прийшла Гр. Меріям-Лужницькому добра думка інсценізувати подію, що її так чудово оспівав невідомий автор. Певно, що про таку інсценізацію можна сказати більш-менш те саме, що сказав один рецензент про повість, яку видали з ілюстраціями. Він узагалі був проти того, щоб повість ілюструвати, бо був переконаний, що навіть найкращий маляр не зуміє змалювати постатей з повісти так, як їх змальовує собі індивідуальна уява кожного читача. Читаючи безсмертну поему ми бачимо її героїв у світлі, що його кидає на них сприймання літературного твору. Але кілько людей читає нині ту чудову поему хочаб навіть у перекладах, яких тільки появилося. Тому думка інсценізувати її добра. Для тих, що не хочуть напружувати своєї уяви, що люблять мати готові ілюстрації до тексту — це видовище, яке варт побачити.

Інсценізатор вбгав зміст цілої поеми в чотири картини: 1. Плач Ярославни. 2. В половецькому степі. 3. На дворі Ярослава Осмомисла в Галичі. 4. В Києві. Він подбав навіть про те, щоб звязати всі ці чотири картини. Затією, якої спричинником є грецький купець — найцікавіша, на жаль, постать у цілій інсценізації — Пантелеймон Тевмарґос, і яка дала йому змогу дати у третій картині сцену повну внутрішньої напруги. Але в тіні отого хитрого грека залишився в інсценізації головний герой поеми, Ігор, який не має чим запалити уяву глядача, хоча це повинно було бути основним завданням інсценізації. Інсценізатор звернув більшу увагу на дві збірні сцени: плач Ярославни в першій картині і раду князів у четвертій, які випали справді ефектно, хоча в першій княгиня Ярославна зникла зі своїм плачем серед оповідання отроків, що вернулися з поля бою, і в другій не виявилася індивідуальність великого київського князя, що панує над усіми просторами рідної землі.

Вистава дуже дбайлива: гра артистів, костюми, декорації. Недогляд інсценізатора, що залишив у тіні постать Ігоря, скріпив ще й факт, що цю постать притьмив грек Тевмарґос у незвичайній інтерпретації В. Блавацького. Свій добрий день мав Я. П. Рудакевич у ролі боярина Хвалимича. В. Левицька в ролі княгині Ярославни виглядала дуже маєстатично, достойні були Л. Боровик (Святослав) і Б. Паздрій (Ярослав Осмомисл). Багато темпераменту виявила [illegible] Степова (Кончаківна). Всі інші артисти у великій мірі причинилися до того, що вистава була [illegible] ресічна.

о. б.

„МАРУСЯ БОГУСЛАВКА" — історично-побутова песа на 5 дій М. Старицького.

В умовах нашої дійсности історично-побутові песи сповняють з повним успіхом своє виховне завдання. З такою саме міркою підходить наша інтелігенція до тих пес, що творять основний стрижень у репертуарах усіх наших мандрівних театрів. Одначе хто підходив би лише з такою міркою до недільної вистави нашого репрезентативного театру — заподіяв би кривду самій песі та артистам. „Маруся Богуславка" [illegible] ще жива песа, незалежно від своєї трохи старої драматичної форми і вона таки песа, коли рівняти її з ріжними живими образами, що називаються драмами, не мають ні сюжету ні справжньої дії. Тимто ні на саму песу ні на гру артистів не треба аж дивитись крізь патріотичні окуляри.

Передовсім „Маруся Богуславка" [illegible] з деякими сценічними змінами на користь [illegible] драматичної напруги; те, що занадто [illegible] бутовщиною та декламацією вийшло [illegible] зосереджене.

Про гру виконавців головних ролей можна говорити хіба в суперлятивах і нікого з [illegible] можна булоб виріжнити зокрема. [illegible] це пописова роля Л. Кривіцької і коли їй [illegible] давали китиці квітів від публики, оплески [illegible] ки, що залила навіть проходи між кріслами [illegible] мінились у спонтанну овацію. Г. Совачева [illegible] як завсіди стилева, в ролі пані-матки Марусі. [illegible] Бенцалева щира та безпосередня як Леся — [illegible] друга Марусі і всі три виконавці мужеських [illegible] роль: В. Блавацький (Ґірей-мурза), Б. Паздрій (Степан) та Самокишин (Софрон — [illegible] Марусі) поривали своєю грою, за що [illegible] теж не жалувала їм бурхливих оплесків. Л. Боровик як коршмар ледви чи матиме скоро [illegible] щого суперника. Як маляр декорацій [illegible] няється теж у великій мірі до мистецького [illegible] ду цілої вистави.

Гарні були костюми, естетичне [illegible] лишив танок одалісок, дуже добра була [illegible] сцена козаків. „Маруся Богуславка" [illegible] ця" все ще належить до козирів репертуару [illegible] ших театрів.

к. і.

Український Театр ім. І. Котляревського: [illegible] ЧІР ЛЕСІ УКРАЇНКИ. „Погана жінка Хуса" [illegible] „На полі крови".

Велике літературне імення Л. Українки [illegible] сить заохочувати наш театр, щоб [illegible] песи. Досі ще поділені думки щодо того [illegible] песи можуть жити на сцені чи краще [illegible] ти. Коли суть театру в дії постатей, що [illegible] жують конфлікти з собою та середовищем, [illegible] дії більшість драм Л. Українки в тіньовій [illegible] за театром. Та для тих, що люблять [illegible] поетичне слово зі сцени, театр заступає [illegible] туру книжки, коли вони нерадо беруть [illegible] руки.

Драматичний етюд „Погана жінка Хуса" робить враження фрагменту драми [illegible] першої дії чи нарису, залишеного в рукописі [illegible] думкою доповнити його пізніше. [illegible] булоб сказати, яка провідна думка [illegible] ни. Коли в ній ми маємо бачити [illegible] як жінка представника Ірода, [illegible] тетрарха Хуса — Йоганна навертається [illegible] Христову, то в цій картині забагато [illegible] має мотив любови Хуса до своєї [illegible] багато товариська розмова [illegible] з Хусом та Йоганною. Не [illegible] теж нікслід римський світ [illegible]

вому — християнському. І те, що говорить Йоганна про відкриту нею нову правду віри не кидає досить сильного світла на всю картину.

Багато вище стоїть драматична поема „На полі крови" на тему зради Юди. Коли прирівняти цю головну постать з відомою драмою „Юда" К. Ростворовського, то концепція Л. Українки більше оригінальна; в неї Юда відчуває на собі ще силу Христового слова і в екстазі надиханій смертельним жахом відтворює в собі надхнений стан під впливом його слів та вчинків. Замість блукати диким вовком по світі — уже як проклятий, він працює на ріллі, яку купив за 30 срібленників — на скелистому облозі, де може зійти тільки кров, не зерно. Юда переходить цілу скалю зворушень від знеохоти до життя і камяної мовчазности до пориву, щоб виправдати себе і до бунту, який кінчається знемогою. Зате Марія Магдалина бліда, нехарактеристична; те, що вона говорить моглаб сказати будьяка жінка, що не мала минулого М. Магдалини і не стояла так близько до Христа.

„На полі крови" залишило сильне враження на салі завдяки грі В. Блавацького, що навіть своєю маскою нагадував одного з Христових учнів; у свою креацію він вложив багато сили вислову та пристрасти. Я. П. Рудакевич дав наскрізь продуманий тип старця. Жінки в цій поемі поправді не мали роль. У „Йоганні жінці Хусова" дуже добре опанував текст ролі Б. Паздрій — свобідний і темпераментний; шляхетна в лінії була В. Левицька.

Вся вистава мала високий стиль. Декорації Боровика в поемі „На полі крови" казали забувати, що ми маємо перед очима досить малу сцену і не постійний столичний театр.

Дехто з публики дивним дивом реагував підчас першої картини на будьякі фрази чи жести, що давали притоку до сміху, хоч на сцені йшла поважна драма; потреба розважити себе в театрі буває природна, головно тоді, коли йдемо до нього не сподіваючись трагедії. А так наша публика належить до найкращих у своєму терпцю, саможертві та скромних вимогах; вона однаково легко реагує на поклики кинені сильним голосом зі сцени, як і гумор, що дає будьяку спонуку проявити його голосним сміхом.

Після довгих оплесків на закінчення „На полі крови" вся авдиторія довго залишалася на салі, чекаючи продовження вистави; вистава закінчилася занадто скоро і дві картини в тому самому стилі робили враження фрагментів. У деяких театрах (так було і в Греції) до трагедії додають часто якусь малу веселу картину, щоб глядачів не прибивати каменем меланхолії.

м. р.

ВЕЛИКИЙ ТЕАТР: „ХИТРОЩІ ТА КОХАННЯ", трагедія Шілера в 8 явах.

Цілі томи списали про театр Шілера німецькі професори. Колись у ґімназії з цієї песи виписували ми „слівця", не знаючи, як перекласти перше слово її заголовку „кабале", не знаємо цього і досі. Не знаємо і досі, чи ця песа робить на слухачах враження революційної своїми сильними обвинуваченнями проти володарів, що поневолюють люд і чи може зворушувати сьогодні покликами про пошану індивідуальної свободи. Є сцени, в яких подивляємо звязкий, енерґійний стиль поета, що знав, що хоче сказати і висловлював це ясно, відразу, без красномовної пустомельщини такої прикметної для сучасних романтиків. Та й є інші — такі як уся інтриґа з листом або навіть остання сцена отроєння — наївні до млости. Коли на мить пригадуєш собі анальоґічні засоби Шекспіра, відчуваєш усю ріжницю між життевою правдою і сценічним штукарством.

Артисти мають ролі ясно означені на чорно і біло: — демони та янголи. Найживіший і найцікавіший (у тексті) тип англійської леді — демократки, що свідома чужих кривд і своїх хиб, єдина, що вагається, думає, щось рішає сама в собі дарма, що це постать напів романтична.

Песа виведена дуже дбайливо, з гарною обстановою, без довгих перерв. Першорядні креації дали Ю. Махальський в ролі музики, Шиманський у ролі президента, Малалінський як „чорний характер", Т. Сухецька як леді Мільфорд (зі сильним голосом з живими переливами, наскрізь англійська в типі), прекомічний М. Венґжин у ролі шамбеляна. На жаль, пара головних коханців не стояла на висоті завдання; Фердинанд був тільки декляматором, Люіза — бліда, наче пришиблена.

м. р.

Спорт.

БОКС.

УКРАЇНА — Ж. Р. К. С. (Тернопіль).

У четвер 8. ц. м. відбудуться у Спортовій Галі при вул. Яблоновських в год. 19.30 вечором атракційні боксерські змагання за першенство Б-кляси: Україна — Ж. Р. К. С. (Тернопіль). Жидівська робітнича дружина Ж. Р. С. К., це крім Ресовії найгрізніший противник України за вхід до А-кляси; вісімка незвичайно тверда й амбітна, так, що наша дружина мусітиме міцно і добре закасати рукави, щоби виборoти перемогу. Поодинокі стрічі виглядатимуть так: муха: Тазьо—Гасс, когут: Шолдра—Зелінгер, перо: Рудницький—Ясінський II, легка: Ощудляк—Ясінський I, півсередня: Білий—Котляр, середня: Левкович—Лімет, півважка: Пащин—Ганс, важка: Помірко—Фляйшфарб. Найсильніші пуґілісти тернопільців, це Котляр, Ганс, Зелінгер і Фляйшфарб.

Важні лиш вільні карти для преси. Члени С. Т. Україна можуть користуватися знижками.

ЧЕСЬКА ДЕРЖАВНА ЛІҐА.

ПЛЬЗЕНЬ. **СК. Пльзень—Братислава 7:1 (3:0).** Висока програна Братислави справжня сензація, невважаючи навіть на те, що вона прийшла на чужому грищі. Братислава грала без свого найкращого воротаря.

ЗЛІН. **СК. Батя—Шл. Острава 3:1 (2:0).** Батя використала атут власного грища.

БРНО. **Жіденіце—Лібень 2:2 (2:1).** Змагання на низькому рівні.

•

В табелі веде далі Спарта перед Пардубицями (по 11 точок). Дальші місця займають: Кладно (10 т.), Шл. Острава (10), Пльзень (10), Батя Злін (8), Братислава (8), Славія (7), Жіденіце (6), Находь (5), Вікторія Жіжков (4), Лібень (4).

ГАКІВКА

БАЗЕЛЬ. **Швайцарія—ЧСР. 3:1 (2:0, 0:1, 1:0).** Міжнародні гаківкові змагання відбулися в Базель у присутності 11.000 глядачів.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Театр.

Середа 7. XII. год. 7.30 веч. „Закохана чародійка".

Четвер 8. XII. год. 3.30 попол. „Останій вояк"; год. 7.30 веч. „Севільський цирульник" опера.

Пятниця 9. XII. год. 7.30 веч. „Хитрощі та кохання".

Субота 10. XII. год. 7.30 веч. „Галька" опера.

Український Народній Театр ім. М. Садовського.

ГЛИНЯНИ:

7. XII. Бейтельзанна.
8. XII. Невольник.

В січні на свята театр приїде до Львова.

Український Театр ім. Котляревського.

ЯВОРІВ:

8. XII. Маруся Богуславка.
9. XII. Орфей у пеклі.
10. XII. Кирка в Львові.
11. XII. Пригода в Череї.
12. XII. Лісова пісня.
13. XII. Найнещасніший чоловік.

Український Театр Йосифа Стадника сеніора.

ЗБАРАЖ:

7. XII. Чорноморці.

КІНА.

АПОЛЬЬО: „Фльоріян" Родзевичівни.
АТЛЯНТИК: „Зов Півночі".
БАЛТИК: „Джезабель" з Бетті Дейвіс
ВАНДА: „Чарівниця з Салем", „Кід Галягад".
ГРАЖИНА: „Геґемон" на осн. Ол. Милоша.
ЕВРОПА: „Чотири дочки".
ЕМПІР: „Студент з Оксфорду".
КАСІНО: „Забута мельодія".
КОПЕРНИК: „Веселий авантурник" і кольорова гротеска.
МАРУСЕНЬКА: „Перли корони" (Сачі Ґітрі).
МЕТРО: „Коли цвіте буков".
МІРАЖ: „Ракета на Марса".
МУЗА: „Радість життя".
ПАКС: „Каля Наг".
ПАЛЯС: „Примари".
РАЙ: „Іван і Галя".
РІЯЛЬТО: „Весна над Гомолою".
РОКСІ: „Предивна брехня Ніни Петрівни".
СВІТ: „Чар богеми", „Чоловік, що жив 2 рази".
СВЯТОВИД: „Один поверх вище" та додатки.
СТИЛЕВЕ: „Під фальшивим обвинуваченням" і ревія.
ТОН: „Циганська пішина з Анни Бедою і „Тінь Шанґаю".
УТІХА: „Пеле ді Моко" і ревія.
ХИМЕРА: „Прогомоніла мельодія".

ФОТОПЛЯСТІКОН:

(ул. Марійська)

„Семерінґ, Баден, Весляв".

ФОТОПЛЯСТІКОН „СВЯТОВІД":

(вул. Коперника ч. 11 біля ф-и Кайн і Син)

Конґо: Дакар, Гран Басам, Лібревіль.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Середа, 7. грудня 1938.

7.00 Ранішній днепис, 7.15 Музика з пл., 8.00 Авдиція для шкіл, 8.10 Добрий день наймолодшим, 11.00 Для шкіл: „Пригода пастушка" авд. для молодших дітей, 11.25 Жанетта Мекдоналд і Нельсон Еді сольо та в дуеті, пл., 11.57 Сиґнал часу, 12.03 Полуднева авдиція, 14.00 Популярна музика з пл., 14.45 Господарські вістки, 14.50 Біржа, 14.55 Програма на завтра, 15.00 „Наш концерт" авд. для молоді (Шубертові твори), 15.30 Органи Вурліцера, 16.00 Популярний днепис, господарські вістки, 16.20 Найчесніші дитячі недуги, 16.35 Рецітаць за альтівкії в супр. форт., 17.00 Від добровольчих відділів до могутньої армії, 17.15 Фольклор ріжних народів, пл. (Швайцарія), 18.00 Біжучі вістки з міста та провінції, 18.05 Молодь перед мікрофоном: Як то було в ніч св. Миколая 18.30 Театр Уявн: „Сократова трагедія" „Евтіфрон" із Ол. Врачем, 19.30 Вечір вальсів, 20.35 Веч. днепис, метеорольог. вістки, спорт, програма на завтра, 21.00 Оповідання про Шопена: „Ноктурни" ; вик. Г. Штомпка, 21.45 Поезія Зоштого Піку, 22.00 Спортові вістки, 22.05 „Кавалер Прем — вітовсвкий стратег Львова", ґутірка, 22.15 Вечірні і ранні (Сьогі) вик. ... ансамбль ш пл., 23.00 Ост. вістки, 23.05 до 23.55 Г. Фор із пл. (Варшава II.).

Четвер, 8. грудня 1938.

7.20 Музика у вик. орх., 8.00 Ранішній денник, 8.15 Пісні про Матір Божу у вик. пк. хору і гармонії, 8.45 Ранішні вістки, 9.00 Трансм. з Гнізна, богослуження, проповідь, 11.00 Концерт бажань, 11.57 Сигнал, 12.03 Симф. поранок у вик. орх. і солістка Г. Дудич-Літошевська, 13.00 Літер. нарис: Незалежність у літературі, 13.15 Музика: сальон. орх., мішаний хор, сопран, форт., 14.45 Авд. для молоді: Фрагмент із „Мужиків" Реймонта, 15.00 Для села: Популярна музика з пл., у перерві комунікат Рільн. Т-ва, Значіння хліборобської школи для дівчат, Кооперативна гутірка, Десять пісень Ф. Шопенього у вик. орх., Вчімся один від одного, „Лови" фрагм. із повісти Я. Бевина. 16.15 Орхестра, мецосопран, вокальний квартет, 17.00 Театр Уяви: „Трагедія Сократа: „Сократова оборона" діяльог Платона, з участю Ст. Ярача, 18.05 У морській школі, 18.20 „Один рез один" ком. опера в одній дії, 19.30 Спортові вістки, 19.35 Трансмісія з життя, 19.50 Театральний огляд, 20.00 Львівські пера: Т. Парніцький фрагмент із повісти, Б. Обертинська поезії, 20.25 Спортові вістки, веч. денник, метеорольог. вістки, програма на завтра, 21.00 Розр. концерт у вик. орх., спів, у перерві коло год. 21.50 Дівчина із снів, скеч, коло 22.20 Що чувати, 23.00 Ост. вістки, 23.05—23.55 Концерт: скрипка, спів, віол., альтівка, форт. (Варшава I. Рашин).

Пятниця, 7. грудня 1938.

7.00 Ранішній денник, 7.15 Музика з пл., 8.00 Авдиція для шкіл, 8.10 Година господині: „На сторожі здоровля матерей і дітей", ради, вістки, легка музика з пл., 11.00 Для шкіл: Співчутливе серце, словно-муз. авдиція для старших дітей, 11.25 У ритмі чардаша, пл., 11.57 Сигнал, 12.03 Полуднева авдиція, 14.00 Інформаційна газетка в українській мові, **14.10 Українські пісні у виконанні Ольги Сушко, сопран (А. Лопатинський: „Сирітка", Ст. Людкевич: „Ой вербо", М. Лисенко: „Плач Ярославни", „Закувала зазуленька", „Якби мені мамо"),** 14.30 Із наколесникового записника, 14.45 Господарські вістки, 14.50 Біржа, 14.55 Програма на завтра, 15.00 По широкому світі, авд. для молоді, 15.20 Спортовий порадник, 15.30 Орхестра, 16.00 Пополудневий денник, 16.08 Господарські вістки, 16.20 Гутірка з хорими, 16.35 Брамс: Тріо оп. 114 на форт., клярнет, віол., 17.05 Наступ і оборона в державі, танок, 17.15 Форт. рецітал, 17.45 Біжучі вістки з міста та провінції, 17.50 Театр Уяви: „Друкарня", 18.30 Театр Уяви: Сократова трагедія: „Крітон" із Ст. Ярачем, 19.30 Розр. концерт: орх., скрипка, спів, форт., 20.35 Веч. денник, метерольог. вістки, спорт, програма на завтра, 21.00 Роберт Шуман: „Рай і Пері" ораторія Т. Мура з „Лали Рук" у вик. хорів і орх., Цивінська сопран, Депно Слопевський альт, Л. Фінце, тенор, Роман Прокопович, бас і жін. сольовий квартет, 22.35 Огляд преси, 23.00 Ост. вістки, 23.15—23.55 Танц. музика з пл. (Варшава II.).

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Середа, 7. грудня 1938.

БЕРЛІН 15.00 Вояцькі пісні, 17.00 Клявесин, скрипка, 18.00, 19.00 Розр. концерт, сопран, тенор, хор, 19.45 Веч. гомін, 20.10 Нар. пісні, 20.30, 21.00 Симф. концерт, БІЛГОРОД 20.00 Гумор, 21.00 Нар. пісні, 22.15 Розр. музика, БЕРОМІНСТЕР 18.00 Для дітей, 20.45 Оперетові пісні, БРЮСЕЛЯ ФЛЯМ. 18.00 Пісні флям. композиторів, 18.45, 19.00 Для дітей, 20.00 Скрипк. рецітал Р. Бенедеті, ВІДЕНЬ 12.00 Розр. концерт, 16.00 „Казки повіденські" вес. пополудне, 18.20 Австр. пісні, 19.30 Симфонія ц-дур Моцарта, 20.45, 21.00 Варіяція і фуга на тему Гіллера-Регера, 22.30 Орх. мандолін, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 15.15 Дитячі пісні, 19.20 Пісні, 19.15 Сольо на трауттоніюм, 20.00 Сар., форт., ДРОЙТВІЧ 19.40 Спів, 21.15, 22.25, 23.00 Симф. концерт, КОПЕНГАГЕН 20.00, 21.00 Симф. концерт, 22.20 Фр. пісні 18. століття, ЛЯЙПЦІГ 18.00 Концерт орх., барит., МІЛЯНО 17.15 Форт., 20.30 Розр. музика, 21.00 Комедія, 21.30, 22.00 Розр. концерт, МІНХЕН 18.20 Концерт солістів: сопран, віол., форт., РАДІО ПАРІ 18.05 Орх., 19.15 Пісні, 21.30 Форт. рецітал Лілі Гуго, РИГА 15.35 Скрипка, 17.20, 18.00 Оп. музика, РИМ 17.15 Танц. музика, 21.00, 22.00 Масканьї твори, опісля розр. музика, СТОКГОЛЬМ 15.00 Давня танц. музика, 15.40 Пісеньки, 17.05 Легка муз., 20.00 Симф. концерт, 21.45 Пісні, ФЛЬОРЕНЦІЯ 19.00 Розр. музика, 20.30, 21.00 22.00 „Прінсеса" оп. Шерпія.

Четвер, 8. грудня 1938.

БЕРЛІН 10.00 Нар. пісні, 19.45 Веч. гомін, 20.10, 21.00 Легка і танц. музика,

ВІЛГОРОД 18.15, 20.00, 21.30 Нар. пісні, БЕРОМІНСТЕР 21.40 Голяндська форт. музика, БРЮСЕЛЯ ФЛЯМ. 18.30, 19.00 Для дітей, 20.03 Сальон. музика, ВІДЕНЬ 15.40 Гутірка про Азію, 20.10, 21.00 Веселий вечір, ВЕЖА АЙФЛЯ 20.00 Форт. музика, 21.30, 22.00, 23.00 „Фра Діяволо" оп. Обера, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 15.15 Камер. музика, 15.40 Спів, 16.00 Розр. музика, 18.15 флет, ерФа, 22.30 Суіта а-моль Регера, ДРОЙТВІЧ 18.00 Орх., спів, 19.40 Сонати на флет і клявесин, КЕЛЬН 18.20 Форт. соната г-моль Шопена, КОПЕНГАГЕН 22.20 Орх. концерт, ЛІЛЬ 20.00 Вок. концерт, ЛЯГТІ 16.00 Легка музика, 18.15 Скрипка, форт., 19.30, 20.00, Орх. концерт, ЛЯЙПЦІГ 20.10, 21.00 Давня музика, ЛІОН 21.30, 22.00, 23.00 „Чародійний флет" оп. Моцарта, МІЛЯНО 17.15 Форт., 19.20 Розр. музика, 21.00, 22.00 Симф. концерт, МІНХЕН 18.20 Солісти, 20.10, 21.00 „Кохана" оп. Достала, РАДІО ПАРІ 18.05 Камер. музика, 18.45 19.00 Театр Уяви, 21.15 Форт., 21.30, 22.00, 23.00, 24.00 Опера, РИГА 16.40 Форт. соната Прокофієва, 18.30 Хор. пісні, 19.15, 20.00 Оперетова музика, РИМ 17.15 Танц. музика, 21.00, 22.00, 23.00 Опера, СТОКГОЛЬМ 17.30 Сольо на арфі, 19.50 Орх. концерт, фагот, 20.00 Симф. концерт, флет, клярнет, 21.10 Хор.

Пятниця, 9. грудня 1938.

БЕРЛІН 17.00 Пісні у вик. солістів, 18.00, 19.00 Весела муз. авд., 19.45 Веч. гомін, 20.10 „Ворог жінок" комедія Маса, 21.00 Оп. музика, БІЛГОРОД 21.30 Спів, 22.15 Танц. музика, БЕРОМІНСТЕР 21.45 22.00 Італійські пісні, БРЮСЕЛЯ ФЛЯМ. 21.03, 22.00 „Івась і Гануся" оп. Гумпердінка, ВІДЕНЬ 16.00 Популярний концерт із Грацу, 19.00 „Гірські цвіти" словно-муз. авд., 20.10, 21.00 Великий симф. концерт, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 14.00 Муз. всячина, 18.30 Розр. музика, 20.10 Віол. рецітал Гаспара Кесада, ДРОЙТВІЧ 19.25 Концерт солістів, форт., вальдгорн, 21.30 Органи, 22.25 Нім.-англ. концерт, КЕЛЬН 18.20 Німецькі пісні з Югославії, КОПЕНГАГЕН 22.10 Іт. камер. музика, ЛЯЙПЦІГ 15.30 Барокова муз., 20.10, 21.00 Оперові й оперетові мельодії, хор, сол., ЛІЛЬ 21.00 Інструментальний концерт, ЛЬОНДОН РЕДЖ. 18.00 Для дітей, 19.00 Орх., спів, 20.30, 21.00 Театр Уяви, МІЛЯНО 17.15 Танц. муз., 19.30 Розр. музика, 21.00, 22.00 Оперета, МІНХЕН 20.10, 21.00 Симф. концерт, 22.30 Легка і танц. музика, РАДІО ПАРІ 18.05 Камер. музика, 19.15 Форт., 19.30 Пісні, 20.00 Комунікат, опісля легка музика, 21.15 Скрипка, 21.30, 22.00, 23.00 Театр Уяви: „Ля фоль ді сієль" Феєрія Ленорманда з муз., РИГА 15.25 Сальон. муз., 18.45 Дута орх., 19.30, 20.25 Симф. концерт, РИМ 17.00 Форт. рецітал Вальт. Гізекінга, 19.30 Розр. музика, 21.00, 22.00 Симф. концерт, СТОКГОЛЬМ 20.00, 21.00 Розр. програма, 22.15 Форт. квінтет ф-моль Франк-а, ШТУТГАРТ 20.15, 21.00, 22.00, 23.00 „Борис Годунов" оп. Мусоргського.

Радіокутик.

СУСПІЛЬНА СЛУЖБА АМЕРИКАНСЬКОЇ РАДІОФОНІЇ.

Провінції Ню Йорк та Нова Англія навістив 21. та 22. вересня н. р. страшний циклон та повінь, що знищили цілі простори згаданих провінцій. Наслідки були страшні, спричинивши смерть багатьох осіб та бездомність 12.000 родин. Саме тоді радіовисильні тих провінцій розвинули нечувану жертвенно-суспільну діяльність. Багато радіовисилень було нечинних через повінь та циклон, одначе інші заходами незвичайним зусиллям подавали без перерви офіційні комунікати, заклики СОС та заспокійливі відомості. Одна зі станцій вислала заклик, домагаючись робітників, щоб наново заінсталювати антени іншої станції і по 10 хвилинах зголосилось 100 охочих.

ПРОГРАМОВА ПОЛІТИКА НІМЕЦЬКОГО РАДІЯ.

В нагоди культурного тижня голова німецької радіофонічної палати Кріглер виголосив промову на тему основ народньо-соціялістичної політики радієвих програм. Він між іншим порушив справу радієвого денника, якому багато осіб закидує спізнені, в порівнанні з іншими закордонними радіовисильнями, політичні відомости. Голова палати зазначив, що про висилку радіом відомостей з важних політичних подій, рішає виключно фірер. Стриманість радієво-інформаційної служби в часі останньої політичної кризи, мала на меті запобігти паніці та неспокоєві, який викликують у громадянстві непровірені відомости. Доказом слушности такого становища є те, що тепер багато закордонних радіовисилень подають часті інформації, що мають характер поголосок та спліток. Потім він відкинув закид щодо надто низького культурного рівня німецьких програм. Він зазначив, що програми німецьких радіовисилень мають подвійне завдання: вони репрезентують народню культуру та постачають популярну розвагу. Навіть в т. зв. розваговиx авдиціях надається поважну музику, яка незамітно для багатьох слухачів плекає їх артистичний смак.

БІРЖА

Львів, 6. грудня 1938

ГРОШІ.

Купно-продажа: Бельги бельг. 90·78—89·2. Доляри америк. 5·31·00—5·27·50. Доляри канад. 5·26·00—5·24·00. Фльорени гол. 290·14—288·25. Франки фр. 14·18—13·93. Франки шв. 121·00—12[illegible]·00. Фунти анг. 25·3—24·72. Гульдени данц. 10[illegible]·25—99·75. Корони ческ. 10·75-10·40. Корони дун. 110·20—110·25. Корони норв. 124·70—123·93. Корони шв. 130·34—127·10. Ліри італ. 19·00—18·60. Марки фінлян. 11·19—10·75. Марки нім. срібні 92·0[illegible]—90·00. Тель Авів.

Папери.

4 і пів проц. внут. 67·20—65·00. 3 інв. 1 ем. 83·50 серія нeнот. 2 ем. 82·50. серія 91·50. 5. конвер. 67·00. 4 прем. дол. 42·00. 4 консолід. 68·25—66·00.

Акції.

Банк Польський 131·5. Цукор 35·00. Вугіль 3[illegible]—34·5. Ліпьпоп 92·00—93·00. Островець 65·00. Стараховичі 43·75.

Тенденція неодностайна.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ"

Львів, дня 6. грудня 1938

1 кг. масла десер. бльок. без оп. 3·25 зол.
1 кг. масла бочков вкл. з опак. 3·30 зол.
молоко 19—20 сот.
1 кг. яєць 1·65 зол.

Тенденція на масло та молоко слаба, на яйця сильна!

Redaktorzy: d-r Iwan Nimczuk, Iwan Kedryn-Rudnyćkyj Wydawca: Spółka Wyd. „Dilo", Lwów. Z drukarni S-ki Wyd. „Dilo", Lwów, Rynek 10.
Редактори: д-р Іван Німчук, Іван Кедрин-Рудницький. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.